

dicēdo q̄ p̄ hoc q̄ dicit̄ **S**tella maris tāgitur vtilitas opa
cōis i hoc q̄ ōnes naufragos
deducit conducit a p̄ducit ad
portū salutis eterne. **T**āgitur
nihilominus p̄ hoc q̄ d̄r stella
mais pp̄ietas ocep̄ cōis. q̄ sic
sp̄d̄ radiū r̄c. sic vic; sine cor
rupcōne sine d̄minutiōe sine
pollucōe ocepit filiū. **Ca. lxi.**

Qonsequēter queritur
de hoc q̄ dicitur **I**n
gressus vic; **V**tz ianu
is clausis vel ap̄tis fit ingressus
Et videt̄ q̄ ianuus ap̄tis. q̄
beatissima virgo vidit eū ocul
nō gloificatis sine miraculo ez
go angelus habuit corp̄ as
sumptū non gloificatū ergo
nō potuit intrare ianuus clau
sis. **I**tē scriptura hoc non dicit
Sed si factū est; dicit̄ sicut de
dño dicit̄ qui ad discipulos ia
nuus clausis intrauit. **C**ōn̄ di
cit **A**ugg. q̄ angeli assumūt si
bi corp̄a in quib; app̄arent de
purissimo ethere ergo potuit
ianuus claus̄ itrare. **Ca. lxiij.**

Itē queritur quare
hic dicit̄ repetēdo hoc
nomen angelus et nō
gabriel cū in pp̄rio noie intelli
gatur cōmune nomen et non
econtuerso. **Ca. lxiij.**

Itē querit̄ de hoc q̄ di
cit̄ ad eā qualit̄ ad eā se;

qualiter s̄m sitū se h̄ntē siue po
sitione; **D**iuersa est enī positio
corp̄is in vacatibus ōzom̄. se;
Prostratio **B**emūlatio **S**el
sio **S**tacō **I**nclīnatio. **I**n qua
istaz fuit q̄n eo angelus istā
plenitudinē nūtiāuit **V**idetur
q̄ debuit sedere hoc enī pp̄riū
otēplantū **I**uxta illud **M**aria
sedebat secus pedes dñi ac. **E**t
istud phi. **A**ia sedēdo et q̄scen
do fit prudens **Q**z aut̄ p̄strata
debuit eē vidē q̄ illa maxime
ptinet ad hūiliacōez. vnde in
ap̄c. **C**ecidi ad pedes angeli
Itē q̄ stare debuerit videtur.
q̄ exteior h̄is status ē signū
status interioris. s̄m h̄iem
interiorē maxie tūc fuit erecta
ergo s̄m exteiorē; h̄ie; stare
debuit erecta **I**tem si sedit vtz
angelo v̄niente surrexit **E**t
videtur q̄ sic. quia hoc ad ho
nestatem pertinebat. **V**nde
Rachel se excusauit q̄ p̄ri as
furgere nō potuit **I**tē in altari
dñm suscipim; **S**tādō ergo ille
ē reuēndissim; mod; dñm susci
piēdi. **R̄nsio ad q̄stioez.**

Ad p̄mū r̄ndem; p̄ beatū
Bern. q̄ dicit. **I**ngressus
ad eā puto i secretariū pudici
cubiculi vbi illa forsā clauso
sup se ostio orabat p̄re; suū in
abscondito solent angeli astae
orātib; et delectari i h̄is quos

vident puras manus in oratione
leuae holo caustum sacre deuoco
nis gaudet se offerre do in odo
re; suauitatis. **M**arie autē ozo
nes quātū placuerit in conspe
ctu altissimi āgelus indicauit
q̄ ingressus ad eā tā reuerēter
salutauit nec difficile fuit per
clausū hostiū āgelo penetrare
ad abdita virgis q̄ utiq; ex s̄b
tilitate sue s̄bne hoc h; in natu
ra q̄ nec ferreis seris ei; arceat
ingressus quocūq; eū ferat fu;
ipetus. **A**ngelicis enī spiritibus
pietes nō obfistūt. **S**ed cūcta
illis visibilia cedūt cūcta eque
corpa quālib; solida et spissa
penetrabilia sūt et puia suspi
candō igr; nō ē q̄ aptū āgel; in
uenerit virgis hostiū cui nūmi
rū in pposito erat fugere hoim
frequentias vitare colloq̄a ne vl
oratis silētū pturbaret; vl cō
tinētis castitas tēptaret; clau
seāt etiā illa hora sup se habita
culū suū prudētissimā virgo. s;̄
hoimib; nō angelis. **P**romde
et sic potuit ad ipsā intrare an
gelus. s;̄ nulli hoim facile pate
bat accessus. **E**x hīs colligēdo
credimus āgelū clausū ianuis
intraffe et hoc potuisse pp̄ na
ture sue subtilitatē et assumpti
etherēi corpis qualitātē. **B**ūssi
mā autē virgine in aduētū ei;
inclinatis genib; et eleuatis pu

ris in anib; erectis in celū ocul
ad p̄rem miaz p̄ incarnatione
filij sui deuotissimas p̄ces cum
lacrimis fudisse et āngelo vni
enti reuerēter assurrexisse et p
cepta ei; nūtiacōe credēdo in eā
consensisse et q̄to tius impleri
flexis genib; rursum in terram et
eleuatis in celū ocul ac manib;
ex intimo corde erupentibus p̄
gaudio lacrimis deuotissimē fla
gitasse. **E**t sic deū p̄ter et hoies
cōcepisse. **E**t iste quidē est mo
dus p̄ficōnis et fitus eoz qui
de manu āngeli id est sacerdo
tis suscipiūt dñicū corpus de
altari. **Q** autē hic reperitur no
men om̄ne āngeli cū d;̄ ingres
sus. **I**ngressus āgelus p̄ hoc da
tur intelligi q̄ oio i rōne nūti;
vniit se; q̄ sua auctoritate nō
vit. **Q** negotiū nō inueit nō n̄
missus intrauit nō sua verba. s;̄
diuina ptulit salutacōe; nō di
ctauit s;̄ detulit. **Q** oim nouoz
nouissimū nūtiavit. **Ca. lxxiii.**

Nam nūc queram; de salu
tacōe que nō ogrue vide
tur incipi ab aue cū in salutaci
onib; soleant pp̄ria nomina et
diḡtatū p̄mitti et post hoc plo
ne recipienti salus optari vel
ḡtia vel seruitiū vel dilectio de
mandari q̄ om̄ia in hac saluta
cōne nō vidētur obseruari. **I**te
iste modus salutādi p̄ secūda;

personā est modus salutandi
 a seipso personaliter et nō ab
 alio Ergo videtur q̄ angelus
 salutavit ipsā ab ipō et nō a deo
Item Ave dicit remocionē pe
 ne Salve presentiam boni et p
 manenciam salutis. ergo ma
 ior pfectio significatur per sal
 ve q̄ p Ave. ergo ista pfectissi
 ma salutatio debuit incipere
 potius a salve q̄ ab ave. **I**tem
 ave ptinet ad incipientes. Sal
 ve ad pfectos. ergo cū bñllia virgo esset
 pfectissima p gaude fuit salutā
 ta q̄ etiā videtur p locū a mio
 ri. **A**ngel⁹ ei salutavit **T**obiā
Vaudū tibi sit rē. **I**te osuetu
 do et mod⁹ salutandi quem ip̄e
 dñs tenuit et docuit fuit pax
 vob̄ hūc eē tenuit pax huic do
 mu rē. **N**ūc docuit ergo ille ē
 mod⁹ salutandi nobilissim⁹ er
 go debuit i salutacōe nobilissi
 ma obfuarī. **I**te nō bñ neq; ve
 re videtur āgelus dicere Ave.
 Aut ei hoc dixit ei optādo aut
 p̄dicādo de futuro. **A**ut narra
 do de pñti. **S**i narrādo de p̄feti
 falsū dixit q̄ adhuc sine w nō
 fuit. **S**i optavit ergo volunta
 tē suā volūtati dñe nō oforma
 vit q̄ eā multa pati voluit. **S**i
 em̄ futura p̄dixit nō salutavit
 sed p̄p̄tauit. **P**rimū ē cōe oim
 saluandorum q̄ qñq; erunt sine

vene.

|| Capi. lrv.

In cōntrū aut probatur
 q̄ bñllia virgo fuit sine w
Sen. ad serenū probat q̄ sa
 piēs non turbatur hoc mova
 lid⁹ ē q̄ dedit eo q̄ dedit for
 cioe nō ē nequicia virtute sed i
 firmior. nō leditur aut q̄ nisi
 a mal⁹ ergo nō leditur. **I**te dic
 quicq̄ in sapiētē fit peulane
 proterue sup̄be frustra tēptat
Ite idē in eodē **D**ivinitati non
 nocetur hōis sapiēs p̄cipaci
 one de⁹ ergo sapiēti nō noce
 tur. **I**te ois iniuria ē alicui⁹ rei
 q̄ p̄di p̄t. **S**apiēs nihil p̄dere
 p̄t om̄ia em̄ i se reposuit nihil
 credidit fortune bona sua ha
 buit i solido n̄l eripuit fortia
 nisi q̄ dedit virtutē aut nō ei
 puit q̄ nō dedit. **E**x hīs autē
 cōcludit q̄ nulla p̄turbacō ca
 dit i sapiētē. **S**i ois w ē p̄tuz
 bacō ergo nullū w cadit in sa
 pientē sed citra deū in stativie
Bñllima virgo fuit om̄i sapiē
 te sapientior ergo debuit eē si
 ne om̄i w q̄ si cōcedat cōntrū
 videtur eē cū adhuc sit sub ve
 s̄biectōis q̄ ē ex p̄cto secutū
 iuxta illud **S**ub p̄tate viri eī.
Ite sub w afflictiois iuxta illd
Et tuā ip̄ius aia; p̄t̄n̄sibit gla
 dius. **I**te; sub w d̄am̄i idest sub
 maledicto legis q̄ sterilis ad
 huc fuit. || **R**esponho.

Hoc p̄dicta r̄ndemus q̄
cū duplex sit mod⁹ sa
lutadi p̄ seip̄sū a p̄ ali
um Amicabilior a nobilior est
ille qui est p̄ seip̄sū q̄ p̄r aliū.
Hec ergo salutacō p̄fectissima
a amicabilissimā nō fit tāq̄ ad
absentē a p̄ aliū sed tāq̄ p̄ntis
ad p̄ntē a seip̄sū. **H**ec ergo mō
p̄ntialiter salutacōne; ab aue
m̄cho aut̄. **S**alutatio illa in q̄
deus trinitas p̄ns p̄ntē; virgi
nem in āgelo salutauit wrbū
a dep̄catuū a salutatiuū a nū
tatiuū fuit q̄ b̄titudinem quā
angelus b̄tissime virgini nūti
auit illam ei exhiberē a implerē
ardētissime cōcupiuit ⁊ deuotif
sime optauit. **A**liud etiam wr
bū salutandi p̄m nō debebat
i quo salutis status vel p̄fect⁹
vel p̄fectō notaretur. q̄ cū ista
salutatio sit tot⁹ salutis m̄cho
atio que p̄mo ⁊ p̄ncipaliter
a p̄ se b̄tissimē nūtiat̄ virgini et
in ea a p̄ eā toti generi hūano
destinatur recte incipit ab aue
In tū em̄ b̄titudinis est remo
tio miserie. **A**lia autē b̄tudinē
p̄ficiencia exp̄mūtur p̄ alia wr
ba in salutacōne seq̄ntia ut pa
tebit infra. **C**ōcedimus etiā q̄
b̄tissima virgo fuit diuisimode
sine diuisis v. **F**uit em̄ sine v
omune om̄ib; hōib; **S**ine v
sp̄ali mulierib; **S**ine v p̄prio

m̄ribus. **E**x p̄te enim corp̄is per
p̄ctm̄ omnis hōmo incurrit tri
plex v. **I**psius corp̄is discrasia
siue distpacōnem a naturaliu
appetitū inordīnacōe;. **I**te ip
sius an̄ mortē corp̄is ad aiām
repuḡione; s̄m q̄ caro concu
piscit adūsus spiritū. **I**te post
mortē corp̄is incineracōe;. **D**e p̄
mo t̄pliciter d̄r i **B**en̄. iiii. **M**a
ledicta terra in ope. **I**n laborib;
omedes ex ea cūctis dieb; vite
tue. **S**p̄mas a tribulos germi
nabit tibi a omedes l̄rbas ter
re. **I**n sudore vultus tui vesceris
pane tuo donec in terra; reūta
ris de qua sup̄tus es. q̄ puluis
es ⁊ in puluerem reuerteris. **I**n
mald̄cōe opū notat̄ inordīa
tio appetitū naturaliu. **I**n spi
ris ⁊ tribulis cōcupiscēcia cōn
spiritum. **I**n labore a sudore cor
p̄is distpacō. **P**er reuerfione;
i puluerē incineracō. **S**ine isto
triplici v. fuit b̄tissima virgo i
corpe que ⁊ corpus hūit enca
ticū cū spū p̄ om̄ia pacificatū a
nūq̄ i cineres resoluēdū. **S**iliter
ex p̄te anime omnis hōmo inci
dit triplex v. errorem doloem
pudorem. **E**rrorem in racōnali
Doloem in cōcupiscibili. **P**u
dorem i irascibili. **E**rroz̄ triplex
est. **I**n eligendo. **I**n discernendo
In erequendo. **D**olor triplex.
In p̄nti. **I**n p̄terito. **I**n futuro.

hoc est **M**eror **D**olor **T**imor
Pudor triplex. de essendo. de age
 do. de patiend. hoc ē q̄ turpis
 est. turpia fecit q̄ turpia susti
 nuit. **D**e v̄ errois dicit **A**ug⁹.
Erroz nō est hoīs instituti na
 tura. s̄ pena damnati. **D**e v̄ do
 lois **B**en. Quacūq; hora pec
 caueritis moiemi. **D**e v̄ pu do
 ris añ p̄c̄m gen̄. dicit **E**atv̄
 q̄ nudus **A**dā sc̄. q̄ vxor eius
 nec erubescēbat. **P**ost p̄c̄m vi
 cit̄. **Q**uis em̄ iudicauit tibi q̄
 nudus esses nisi q̄ de ligno de
 quo p̄cep̄az tibi ne comedēs co
 medisti. et sic v̄ pudoris ex p̄c̄o
 secutū ē. **A**b isto triplici v̄ imu
 nis fuit beatissima virgo que nec ī
 discreōne nec ī electōe nec ī
 execuōe vnq̄ errauit. utpote
 que virgo prudētissima fuit. p̄p̄
 q̄ eccl̄a libros sapiētie de ip
 sa expōit que sine cōsilio san
 ctisp̄s nihil fecit. **E**t sic fuit si
 ne v̄ errois. **D**olorēq; sue ra
 cōni dñantē ut p̄bant auctori
 tates. **S**enece nūq̄ habuit q̄i
 oibus. s̄ fm̄ oēs potētias or
 dīnātissimā fuit ī qua rō sep̄ sup̄i
 or. et imp̄ans semp̄ fuit. **V**nde
 q̄c̄qd̄ dolois sustinuit ei ī ma
 teriā amoris et gaudiū semp̄
 totū cessit. et sic ī eo dolor gau
 dio racōis nūq̄ cōtrarius fuit.
Et sic fuit sine v̄ dolois. **I**tem
 nihil turpitudis fecit vnq̄ nec

habuit nec etiā sustinuit. et sic
 ab omni v̄ pudoris immunis fu
 it. **I**tem ex p̄c̄o secutū fuit tri
 plex v̄ ī conuictō. v̄ culpe. v̄
 pene. v̄ ignorancie. v̄ culpe
 triplex. original actual et veni
 alis. **C**ulpa actual mōrlis tri
 plex. h̄. v̄. **V**e auaritie ī ope
Ve luxurie ī corpe. **V**e supbie
 ī corde. **D**e isto triplici v̄ dicit̄
 tur ī **A**p̄c̄. **V**e v̄ habitan
 tibus ī terra. **I**tem v̄ pene tri
 plex est. **D**e pene iehenne. v̄
 pene purgatorij. v̄ pene peni
 tētie. **I**te v̄ ignorātie triplex ē.
Ignorātia credēdi. **I**gnorātia
 op̄andi. **I**gnorātia saluādi hoc
 est q̄ hō ignorat. ī statu vie
 quid credēdū q̄d op̄andum.
Vtz amorē an odio dign⁹ sit
 ad saluādū. **S**ine om̄ isto tri
 plici. v̄ fuit beatissima virgo ma
 ria. s̄ tripliciter sine v̄ culpe
 actualiter. sine v̄ pene causali
 ter. sine v̄ ignorātie pene habi
 tualit̄. **I**gnorātie aut̄ eoz que
 p̄tinēt ad salutē vl̄ misterij ī
 carnacōis reuelacōne. **D**e h̄is
 enī oib⁹ plene edocta fuit p̄ eū
 cui⁹ vnctio docet de oibus. **I**te
 triplex est v̄ ī mulieib; sp̄ali
 ter. **I**n virgib; v̄ steilitatis. **I**n
 cōiugatis v̄ subiectiōis. **I**n vi
 diuis v̄ desolacōis. quib; vltis
 duob; añerū est v̄ corrupciō
 nis. **A**b isto triplici v̄ immunis

fuit beatissima virgo. fuit ei virgo
sine sterilitate. coniugata sine
corruptione et seruitute. vidua
cum virginitate et sine desolatione
ut infra manifestius explicabitur
super **B**enedicta tu in mulieribus.
Item tria sunt in mulieribus. videlicet da
mi. videlicet indigentie. videlicet culpe et pe
ne similis. **E**t quodlibet istorum tri
plex. **D**e dami triplex. **O**mnis
enim alia mulier in conceptu perdit vir
ginitatem et post conceptum corporis
venustatem vel sanitatem. **I**n partu
hominum solietatem. **A**b isto triplici
ei videlicet immunis fuit beatissima vir
go que in conceptu non perdidit
virginitatem. sed acquisiuit eam
qua secundum deo maior nequit intel
ligi puritatem nec post conceptum
perdidit pulchritudinem primo tanta
pulchritudine radiavit quod eam
Joseph inspicere non potuit.
videlicet super illud **E**t non cognouit
eam donec peperit filium suum primo
genitum. **B**enedictio dicit. **J**oseph **M**a
ria non cognouit faciem ad faciem
id est videre non poterat quam
spiritus sanctus a conceptione peni
tus impleuerat et ideo non cog
noscebat faciem ad faciem quam de
spolauerat donec vterque euacua
retur. **E**t sic constat quod post con
ceptum non perdit pulchritudinem
Item nec in partu perdidit hominum soli
etatem primo tunc mediatrix dei et
hominum constituitur. videlicet in puerpe

rio a pastoribus et regibus visita
tur. **I**tem videlicet indigentie triplex est.
Meres enim future in conceptu
indigent copare post conceptum
quiete. **I**n partu obstetricatione.
Hec autem beatissima virgo in con
ceptu non habuit copare. quod con
cepit spiritu sancto cooperante. **E**t
neque post conceptum indiguit qui
ete primo surrexit et abiit in mo
tana iudee salutare. **E**lisabeth
et ei ministrare. **I**tem in partu non indi
guit obstetricatione. sed gaude
bat dei genitricem quam circumstabat
obstetricum vice concinentes angelis
gloria dei. **I**tem videlicet culpe et pe
ne similis est triplex. **E**st enim
eis libido in concipiendo generitas
in portando dolor in pariendo a
quibus omnibus immunis fuit bea
tissima virgo que concepit sine
libidine generanda sine generamine
peperit sine dolore. **V**idelicet super **I**sayas.
Antiquum parturiret peperit et antiquum
videlicet partus eius peperit filium. **E**t
sic concedimus vniuersaliter quod bea
tissima virgo fuit sine omni
videlicet actualiter vel causaliter vel
habitualiter. **¶ Calixti.**

Dost hęc querit que etiam
in generali consuetudine ap
ponat. **M**aria in salutacione dicitur
ad **A**ue maria cum nihil licet appoi
ad euangelium. **J**uxta illud **A**postolus.
vltio. **S**i quis apposuerit ad hęc
appoi de plagas scriptas in li.

isto Et si q̄s d̄iminuerit de ver-
bis p̄phetie huius Auferat deus
p̄te eius de libro vite Et simile
habetur in deuterio. **Itē Dama.**
Oia que tradita sunt p̄ legē et
p̄ph̄as ap̄los et euangelistas
suscipim⁹ ueniam⁹ et cogno-
scimus nihil ultra hęc inquire-
tes ergo cū euāgelista nō ap-
posuerit maia nō debemus ap-
ponere. **Capitulū. lxxvii.**

Item āgelus uel sine cā
omisit uel p̄p̄t cā; Si sine
cā ergo male fecit d̄mittendo
Si autē p̄pter causā omisit er-
go nos male facim⁹ apponē-
do. Videtur autē q̄ āgelus ma-
le omisit q̄ p̄p̄a noia ī saluta-
ciōib⁹ apponē est osuetudo Itē
in collacōe dignitatū magna-
rū solet fieri mutatio noim uel
patet in ip̄. Vñ dñs ad petrū
Symon Johis tu uocabis ce-
phas etc. Videt⁹ ergo q̄ ī ista
collacōe sume dignitatis col-
late b̄ssimi uirgini nom̄ eius
digne debuit omutari. **Rñsio**

Ad hęc dicim⁹ q̄ ad euā-
gelū apponere ē falsa
uis cōmiscere l̄cōn̄ia h̄is q̄ ī
euāgelio sūt p̄dicare vñ ap̄ls
Si āgelus de celo uenit et ali-
ud euāgelis auct̄ uobis q̄ acce-
pistis Anathema sit et sic intel-
liguntur alie auct̄itates ofimi-
les cōcedimus ergo q̄ āgelus

nō errauit nō apponendo nec
errat eccl̄a apponendo Maria
Angelus ei dignissime salutā-
da; nouo noue dignitatis no-
mine salutauit ut p̄ m̄itacōez
nominis p̄mutatio status sig-
ficaretur et eminētia dignitatis
vñ ei pro p̄prio noie sc̄; maria
nomē nouū posuit sc̄; gr̄a ple-
na Juxta illd̄ uocabitur tibi no-
nomen nouum quod os dñi
nominauit. Hoc autē q̄ dico
gr̄a plena ita circūlocutiuum
ē p̄p̄rii nois b̄ssime uirginis et
plone ipsius q̄ nulli alij p̄p̄rie
ouenit neq̄ deo neq̄ creaturis
fm̄ q̄ pleitudo gr̄atie intelli-
gitur susceptiue. Deus em̄ nihil
gr̄ie susceptiue hab̄; Nulla alia
creatura plena est gr̄e suscepti-
ue p̄ter b̄ssimā uirginē; que
sola tñtū recepit q̄ puā creatu-
ra plus recipere nō potuit Vñ ei
hoc ita p̄p̄riū fuit q̄ ei āgelus
illud pro p̄prio nomine hęc ē
plena gr̄a imposuit. Eccl̄a no-
men marie apponit in salutati-
one ad gr̄atia plēa ut p̄ gr̄atia
plena recolat beatissime uirgi-
nis dignitatē p̄ maia inclinet
eam ad nr̄am necitatem Ip̄a ei
gr̄a plena p̄ influētia; diuine
benigntatis data ē nobis stella
maris maria ut eius plenitudo
gr̄e suppleat ī nobis defectum
culpe Et ip̄a stella infirmam̄to;

glorie fixa nos naufragos de
statu miserie traducat ad por-
tum salutis eterne hac ego de
causa i salutacoe ista hoc felix
nomen apponitur maria.

Capitulū. lxxviii. .:

Qonsequent querit de
grē plenitudine q̄ fuit
in bñssima virgine Et
p̄mo queritur de rōe nominū
Postea de diūnitatē a significa-
tione rez significatar. Videt̄
ēgo q̄ melius gloria plena q̄
gra plena dicatur cū gloria sit
p̄fectior grā et p̄fectioe grē h̄m
q̄ dicit̄ p̄sa. Igmicul⁹ in syon
ē camin⁹ i iherlm̄ Et istud Qui
miōr est in regno celoz maior
Iohāne baptista ego i p̄fectis-
sima salutacoe debuit poni qd̄
p̄fectionem maxime ip̄ortaret
Itē grā cōe est ad grām gratū
fatientē a grā gratis datam a
neutr̄ q̄tū ē de se determinat
Sed hoc qd̄ dico spūssanctus
sep̄ dicit grā ḡtum fatientē et
illā i nobilissio eē sc̄; h̄m qd̄ ē
in spiritusancto ego potius de-
bebat dicē Aue plena spiritu
sācto p̄ grā plena. **Rñho.**

Ad hoc dicimus q̄ h̄ an-
nūtiat̄ bñssime v̄gin
plenitudo gratie que ē
origo a medūm a causa om̄s
ḡtie i humanū genus trāssun-
dēde a h̄m statum vie a h̄m sta-

tū patrie **Vñ ecā. xxiiij. Ego**
m̄ pulchre dilectionis a timo-
ris a agnicōis a scē spei In me
grā om̄s vite a vitatis in me
om̄s spes vite a virtutis **Tñfi**
te ad me om̄s qui cōcupiscitis
me **Ite** qm̄ om̄ bonoz mater ē
Initiū ego bñtudinis siḡtur p̄
grā; **Cōsumacō** per gloria; ez
go cum hic anūtiatur initiū
bñtudinis potius ponitur grā
q̄ gloria **Ite** spiritusanct⁹ p̄
prie tm̄ nominauit gratiā spi-
ritualem **Gratia** cōe est ad ḡtū
am corpale a spirituale **Vñ** cū
ista plenitudo sicut patebit in
ferius cōtineat gratias spiritu-
ales a corporales plus dicit̄ p̄
gratia plena q̄ p̄ spiritusācto
plena. **Capitulū. lxxix.**

Qost hec querit̄ de dif-
ferētia plenitudinis is-
tius ad alias plenu-
dines i scriptura inuentas vbi
ab omnibus alijs plenitudini-
bus pp̄riam istam plenitudinē
sepauit Queritur ego in quo
differat a plenitudine xp̄i de q̄
legit̄ Ioh̄is p̄mo Plenu grē a
vitatis aē **Si** enī grā respicit
p̄fectōe; affcūs a vitas p̄fectio-
nem intellect⁹ **Ite** due perfe-
ctiones equalit̄ currunt in sta-
tu vie et in statu patrie **Qñ**
to enī plus credit tñto plus
diligit et ecōuerso in statu vie

et quantum cognoscit tantum diligit in patria. quod ut dicitur in Apocalypsi. latera civitatis sunt equalia ergo quicumque est plenus gratia et veritate ergo ad. ergo cum beatissima virgo sit plena gratia veritate est plena ergo plenitudo beatissime virginis eadem erit cum plenitudine redemptoris. Quod si concedatur. Contra hoc est christus accepit spiritum sanctum non ad mensuram Johannis. iii. Non enim ad mensuram dat deus spiritum sanctum patrem enim diligit filium et omnia in manus eius dedit. Beatissime autem virginis est gratia mensurata cum sit creata deus enim omnia creavit in numero pondere et mensura sapientie.

Capitulum lxx.

Post hoc queritur de plenitudine de qua legitur in actibus Apostolorum. Stephanus plenus gratia et fortitudine. Item Repleti sunt omnes spiritu sancto. Obicitur ergo in hunc modum. Quicquid est duobus plenum sic se habentibus quod quantitas unius non expellit partem alterius nobiliori modo et perfectioni est plenum quod id quod est plenum altero tamen bonorum illorum. Sed gratia et fortitudo est duplex bonum vel duo bona sic se habentia quod perfectio unius non expellit partem alterius. Et quantitas unius non diminuit quantitatem alterius ex

ergo nobiliori et perfectioni modo est plenum quod est plenum gratia et fortitudine quod quod est plenum gratia tamen et ita nobilior. Stephanus plenitudo videtur quod illa que beatissime virgini appropinquat. Contra quod obicitur in hunc modum. Nil melius vel nobilius gratia potest ex cogitari ergo quicquid est a gratia diversum minus est nobile quod illa. Aut ergo fortitudo aut filia obiecta gratie dicunt aliquid diversum a gratia vel non. Si non ergo superflue adiciuntur. Si sic. Sed omne diversum a gratia est non gratia et omnis non gratia minus nobile est quod gratia ergo omne plenum illud est plenum gratia et non gratia. Sed in quantum est plenum non gratia in tantum est vacuum gratia ergo perfectius plenum est plenum gratia quod plenum gratia et non gratia. Exemplum huius patet in vase quod meliori repletio plenum est si plenum fuerit auro vel argento et sic patet quod nobilior est plenitudo quam hic significatur cum dicitur. Ave gratia plena quod illa de qua dicitur plenus gratia et fortitudo et similia.

Responsum

Ad hoc dicimus quod plenitudo dupliciter dicitur. Est enim plenitudo gratie dativa tamen et effluxiva et non receptiva. Alia autem primo receptiva et post effluxiva. Prima est

est plenitudo eterna et soli deo
conuenit et illa sibi figura describi
tur **De**ster. xi. **V**idi te dñe qñ
angelu dei et conturbatu est cor
meu p̄ tione glorie tue valde ei
mirabilis es dñe et faties tua ple
na est gratiaru. **S**ecunda plenitu
do ouenit creaturis et participat
ex tempore. **P**ost q̄ uenit plenitu
do temporis: uenit et tempus plenitu
dinis et triplicem nob plenitudi
nem adduxit. **Q**uaz p̄ma e p
prie bassime uirginis **L**uce. i.
Aue gratia plena. **S**ecunda **J**oh.
p̄mo. **P**lenu gra et ueritate et q̄
ppe est xpi hominis. **T**ertia co
mumis omib9 factis et de illa le
git in diuisis locis. **A**ctuū **S**te
phanus plenus gra et fortitu
dine. **I**te **C**habita plena opri
bus bonis et elemosinis et simi
lia. **P**rima istaz plenitudinum e
plena gratie. **S**ecunda plena gre
et ueritate. **T**ertia fidei plena et
dilectionis operantis. **P**rima gra
replet uentre et mente. **S**ecunda
affectu et intellectum. **T**ertia re
plet interius mente et effluit ex
terius p̄ opacoem. **B**assima uir
go plena fuit uentre et mente
qz plenitudinem gratie habuit
in mente sed certe ipm̄ dominu
omiu virtutu huius i uentre. **D**ñ
plena fuit gra q̄tu ad affectu
s̄ nō ueritate q̄tu ad intellectu
qz in uia nō huius cognitionem

prim nec plena diuinitatis cogni
tionem p̄ speciem. **X**ps aut ple
nus fuit gra et ueritate quia il
le ho habuit oia p̄ gratia; que de
us habuit p̄ natura. **S**̄ p̄ terea
nulla gra in ipsa fuit diminuta
uel ociosa uel aliqd̄ huius contra
riu s̄ hxc fuit gratia uniois uel
plenus fuit ueritate q̄tu ad cog
nitionem. **V**n̄ p̄sidorus. **T**rimas si
bi soli nota e et homini assump
to plen⁹ ego gra s̄m huamitate
que p̄us nihil huius meriti. **P**le
n⁹ ueritate s̄m diuinitate in q̄m
hul fuit uam uel falsi i ipso em̄
erat om̄s thesauri sapientie et
scie absconditi et hxc est plenitu
do ueritatis et i illa i habitat ple
nitudi diuinitatis corporaliter
et hxc e gre plenitudo p̄pria xpi
hominis. **Ca. lxxi.**

Plenitudo sanctorum est
fidei et opum. **S**ic enim
dicitur **B**lō. illud **S**te
phanus plenus gra et id est fi
de et opibus. **A**lias enim mala
eēt copulacō iter fortitudinē et
gratia et inter bona opera et ele
mosinā nisi hxc qd̄ est opibus
bonis supponeret p̄ oib9 bonis
interiorib9 p̄ caritate. **E**lemosinā
pro exteriorib9 bonis p̄ fide opā
te p̄ dilectione. **S**ic ego dissez
iste plenitudines s̄bstantialiter et
originaliter. **E**st em̄ p̄ma istaz
plenitudinū qñ fontis plenitudo

Secunda q̄si plenitudo flūmīs
Tertia q̄si plenitudo riuū a fluīe
 descendētis **D**e p̄ma hester. xij.
 fons pū creuit in fluuiū maxi
 mum. **B**ūssima virgo dicitur
 fons p̄p̄t gratiaz abūdātiā
 pū p̄p̄t hūilitatis excellentiā
 et p̄p̄t hoc creuit in fluuiū maxi
 mū q̄n genuit dñm nostrum
 ih̄m xp̄m q̄ dicit in **Ecc̄i**. **E**go
 q̄si aque ductus egressus sum
 de paradiso dei et ab isto flumine
 descēdit plenitudo sāctorū quasi
 q̄dā riuū q̄ de plenitudie eius
 om̄s accepimus **P**rima istarū
 plenitudinū p̄uat vacuitatē
Secūda negat p̄ticularitatem
Tertia importat redūdātiā
Plenitudo b̄ssime virginis p̄
 uat vacuitatē q̄dū enī vas
 p̄t recipere aliquid tam diu h̄
 aliquid de vacuitate **V**nde oīs
 creatur a alia hab̄ aliquid vacu
 itatis q̄ maiore gratiā recipere
 potuit intelligi q̄ q̄ de ip̄a ac
 ciperetur q̄d v̄m̄retur hoc ē nisi
 ipsa ess̄ deus non poss̄ maior
 ḡtia intelligi q̄ q̄ ipsa eēt mat̄
 dei **V̄n** **B**ern̄ legimus in acti
 b̄ ap̄loz **S**tephanū plenu
 ḡtia et fortitudine **E**t ap̄los re
 pleto s̄ fuisse sp̄s̄ācto **S**̄ lon
 ge dissimilit̄ a maria **A**lio quī
 nec in illo plenitudo diuinita
 tis tōlit̄ quēadmodū i **M**aria
 nec illi cōceper̄t de sp̄s̄ācto q̄ m̄

Maria et sic plenitudo b̄ssie
 virginis p̄uat vacuitatē plei
 tudo xp̄i p̄uat p̄ticularitatē nō
 ei ad mēsurā; dat de sp̄ritum
 sanctum **B**lō non p̄ticularitez
 neq̄ per subdiuisiōes s̄ v̄m̄
 salit̄ et gn̄aliter **P**lenitudo san
 ctorū q̄ est om̄nis **I**mportat
 redūdātiā **R**eplet enī animā
 int̄ius et effluūt p̄ opacōnem
 exterius et hec effluentia est
 duplex quidā enī de int̄iori
 p̄fectoē effluūt ad exteriorē
 operacōez; ad suū p̄ siḡ saluacōz;
 et alioz p̄ exempla edificacōz;
Et hec ē om̄nis om̄ib; sāct̄
 h̄ntib; t̄ps̄ op̄adi **E**t hec pleni
 tudo sufficientie appellatur ad
 quā tenent̄ om̄nes **A**lij autē
 effluūt non tm̄ per bonā op̄a
 cōez; i sui et alioz saluacōez; sed
 etiā in doctrinam salutarē et i
 ecc̄lesie totius edificacōnē **D**e
 p̄ma istaz effluxionū **T**ha
 bita plena op̄ibus bonis et ele
 mosinis et c̄ **D**e secūda apli re
 pleti sunt sp̄ritu sancto et c̄ **E**t
 hec vltiā ē duplex **Q**uidā ei
 effluūt p̄ bonam opacōnem et
 instructionē **Q**uidā sup̄ hoc
 et sui effusionem p̄ anime p̄ fi
 de p̄ficōez; **P**rima est cōm̄nis
 om̄ib; doctoib; **S**ecūda docto
 rib; et martirib; **E**t ad istā du
 plicē ex officio tm̄ p̄lati tenent̄
Et p̄t hec appellari plenitudo

excellētie in qua plati subditos
suos excellere debent Et de vlti
ma istaz dicitur Stephanus
autē plenus a ē. plenus in q̄ ḡ
tia ad pctōres conūtēdos forti
tudine ad passiones sustimen
das De oibus plenitudinibus
istis in Eccl̄. xi. ad locū vnde ex
eunt omnia flumina p̄ graz effusi
onez a redeūt p̄ graz actiōem
ut iterz fluāt p̄ ḡtiar. multipli
cationē. Ex hīs patet solutio
ad obiecta. **Ca. lxxij.**

Dost hec queritur sp̄a
liter de ḡtie plenitudi
ne que fuit i b̄tissima
virginē quid intelligatur per
hanc plenitudinē. Aut enim
ideo dicitur gr̄a plena vel quia
maior gratia nō fuit vl̄ q̄ ma
ioris ḡcie capax nō fuit vl̄ q̄
sumā ḡtiā habuit a constat q̄
nec sumā nec omnē ḡtiā hūit
q̄ gr̄am v̄mionis nō habuit q̄
in nūero ḡtiar. sumā fuit. Per
idē patet q̄ maior ḡtia fuit. vi
detur autē q̄ plena ḡtia dicit̄
q̄ maioris gr̄e capax nō fuit
Sed hoc q̄ videtur falsū. q̄ in
sua glōzificacōne maiore gr̄az
recepit Queritur autē vtz pro
hoc tm̄ supponat gr̄a plena p̄
omni cui⁹ pura creatura capax
fuit a videtur q̄ non q̄ cū ter
minus indefinite sumit̄ exinde
infinitas v̄mūsalis non infer̄t̄

Qd si ocedatur cōn Eccl̄. xxiij.
In me omnis gratia vite a vi
tatis aē. hoc interpretatur eccl̄a
de btā virgine ergo fuit omni
ḡtia plena Preterea in definita
est in arte loy caviūsaliter in
telligēda Itē b̄nfitia principū
largissime sūt interpretanda et
go cum dñs in p̄uilegio suo p̄
angelū transmissum appellat
eam gr̄a plena nullā gr̄az spe
cificando eit p̄ oibus v̄muerſa
liter interpellandū Preterea in
fluit suā bonitatē v̄miciūqz b̄m
suā bonitatē a virtutē a capaci
tatem ut patet in euāgelio Et
tradidit ill̄ bona sua aē. ergo
quecumqz creatura est capax
omnis gr̄e cui⁹ pura creatura est
capax illa erit plena omni gra
tia cui⁹ capax est pura creatura
Tal̄ autē creatura fuit b̄tissima
virgo ergo ip̄a erit plena omi
gratia cui⁹ p̄iceps eē potest
pura creatura. **Ca. lxxiij.**

Queramus ergo per oz
dinē de v̄mūſitate gra
tiar in hac plenitudie
stēta Primo em̄ querit̄ de gra
tiis sacramentalibz vtz in hac
plenitudie cōtineātur tm̄. Et
p̄mo de p̄ma scz de gr̄a baptis
mali. Primo q̄rit̄ vtz b̄tissima
v̄go fuerit baptisata a vidz q̄
sic Quicq̄d habz omne aliq̄d
cōferens gr̄az plenius est gr̄a

q̄ id quod h̄t aliquid offerēs
 graciā aliquid nō. Sed bñs
 sima virgo fuit plena graciā
 ergo habuit òne aliquid con
 ferens grām. Itē; p̄ceptum de
 baptismo post sui p̄mulgacō
 nem obligabat ònes ad sui su
 scēpōe; ergo bñsimā virgī
 nē. Itē; dñs baptisatus fuit q̄
 uis non indigeret ergo beatif
 sima virgo debuit baptisai. Itē
Johis. iij. Amē Amē dico vob
nisi q̄s renatus fuerit n̄c. S; be
 atissimā virgo regnum dēi intra
 uit ergo baptisata fuit. Item si
 nō baptisaretur ignaz sue sc̄i
 ficacōnis scandalizaret. sed nō
 scandalizauit ergo baptisata
 fuit. Item legalia huauit sic pu
 rificacōes mulierū ergo a euā
 gelia seruauit. Itē dñs dixit Jo
 hānī. Sic em̄ decet nos adim
 plere omnē iustitiā glō. id est
 p̄fectam humilitate; ergo p̄p̄
 eandē causā debuit btā virgo
 baptisari. Item de aplis suppo
 nitur q̄ fuerūt baptisati p̄ illd̄
Johis. Qui lotus ē nō indiget
 nisi ut pedes lauet ergo multo
 fortius debet illud supponi de be
 ata virgine que p̄fectissimā obf
 uatrix consilioꝝ p̄ceptorum
 Item si non esset baptisata nō
 h̄ret characterem per quē distm̄
 gueretur a gentibus et iudeis.

Capitulum. lxxiiij.

Iuxta hoc q̄ritur. **Utr**
 fuerit baptisata baptis
 mo Johis. Et videtur
 q̄ sic cum em̄ hūilima fuerit n̄
 lum gradū humilitatis preter
 misit. Si cōcedatur obicitur in
 hūc modū p̄ contrariū. Sapi
 entis est nihil frustra facere. S;
 frustra accipet medicinā q̄ nō
 indiget. sed baptismus est me
 dicina contra originale institu
 ta a quo fuit bñsimavirgo in
 vtero sanctificata ergo baptisa
 ri non indiguit ergo baptisa
 ta nō fuit. Item ficti sūt qui sa
 cramentū non rē sacramenti
 suscipiūt. S; si beatissimavirgo
 baptisaretur nō suscipet rem
 sacramēti id est grām qua pri
 us eēt plēa ergo esset ficta hoc
 autē est falsū. Sanctus em̄ spiri
 tus discipline effugiet fictum
 Itē de dño q̄ fuerit baptisat⁹
 legit⁹ ergo de btā virgine si fu
 isset baptisata legeret⁹. Itē; q̄
 fuit purificata agitur festū ei⁹
 purificacōnis. Similiter si bap
 tisata fuisset; ageretur eius festū
 baptismatis. Itē; dīna opa nō
 p̄cedūt ī imp̄fectū de p̄fecto. S;
 eōuerso. sed maior est p̄fectō
 sanctificacō in vtero q̄ bap
 tificacō ergo ī vtero sanctificati nō
 debent baptisari. Itē si nihil ac
 cepit dñs de baptismo contu
 lit tñ vim regeneratiuā aquis

otactu sue carnis. **S**; beatissima virgo si nil recipet a baptismo nec aliqd conferat; baptismo frustra suscipet baptis. **Ca. lxxv**

Querit ergo si fuit baptisata que non sit scripta cum tñ tā solenne festū vel factū multū ordinaretur ad edificacōez fidelū. **Ca. lxxvi:**

Dost hoc queritur de confirmacōe vtz beatissima virgo fuerit confirmata videt autē q̄ potit debeat confirmari q̄ baptisari. qz confirmacō est sacramētū maiori reuerētia tenēdū vñ Raban⁹. Scitote vtz q̄zel se magnū sacramētū sed tñ maiori reuerētia tenēdū sic a maiorib; datur. Itē beatissima virgo fuit plene xpiana sed hoc fuit p sacramētū confirmacōis ego fuit ofirmata. Media pt; p Rabanū q̄ dicit oēs fideles p manus impoficōez epōz post baptismū debēt accipe spm̄ factum ut plene inueniantur xpiani si concedatur. Cōñ Dñs non legitur confirmatus ergo beatissima virgo nō debuit ofirmari ut in omib; ell; sui pmitatrix. Itē dñs qui solus potuiss; ei legē dedisse non legitur hoc sacramētum instituisse ergo nec ipsa tēbat hoc sacramētum recipere. Itē Rabanus a sumo sacerdote p manus impoficōez pac litus tradi

tur baptisato ut roboret p spiritū cum ad p̄dicandū si necesse fuerit alijs q̄ ipse consecutus in baptismo. **S**; beatissima virgo ad nullius manus impoficōez pac litū recepit nec roborē spūs indiguat q̄ plenitudiez hūit et etiā p̄dicare nō debuit ergo confirmacō nō fuit. **Ca. lxxvij.**

Sicut de Sacramento altaris vtz beatissima virgo sub sacramento illo dñi cū corp⁹ accepit simla gram q̄ p illud ofert sacramētū. Et videtur q̄ sic Dñs in Iohē. Nisi manducaueritis carnē filij hoisat. ergo oēs fideles in ecclesia tēpe dēminato ab eccia tenent cōicere. Ergo si beatissima virgo nō cōicaret scandalis; sed non scandalisauit ergo cōmūcauit. Itē hoc est sacramētū amoris ergo ipm maxime debuit suscipere que fuit summa i amorē. **Q** si cōcedatur. Cōñ hoc sacramētum ppter tria institutum est ppter caritatis augmētum. In remissione; vniuersalium pctōz et in cautelam mortalū et ut signum passionis rememoretur. Sed ppter nullum istorum debuit beatissima virgo cōmūicare. Augmēto enī caritatis non indiguat. quia caritate plena fuit. Remissioe nō indiguat vel cautela. quia

qz nunq̄ peccauit nec peccare
potuit **S**imbolo sefibili reme
morabo nō indiguūt q̄ xp̄ifoꝝ
mis fm̄ sensū a deiformis fm̄
intellectum fuit. **I**tē dici nō po
teit qz ppter humiliacōez illud
sacramentū suscepit cū nō sit
humiliacō dñm in cibū recipere
sed magis sua dignacō imen
sa qz ipse dignet̄ nos se ipso
cibare **E**t ita videt̄ qz bñssima
virgo neqz ratione hūilitatis
nec vtilitatis debuit accipere eu
karistiam **Capitulū. lxxvii**

Qonsequēt̄ q̄rit̄ **D**e sac̄
mento penitentie. **V**trū
p̄ illud aliquam gratiam rece
perit bñssima virgo. **E**t videt̄
qz non qz penitētia ē secūda
tabula post naufragiū quia
si q̄s veste innocentie i baptis
mo perceptam peccando cor
rupit per penitētiā reparare
poterit **S**ed beatissima virgo
nūq̄ naufragauit p̄ peccatū
actuale ergo nūq̄ fuit cōtrita
sed sine cōtriciōe nō est gratia
per sacramentū penitencie ergo
beatissima virgo non rece
pit gratiam per sacramtū pe
nitentie

Item cōfessio ē ficta con
triciōe hic non fuit con
tricio ergo non confessio. **I**tē
vtrūqz est de peccato hic autē
nullum peccatū ergo nec cōfesi

ho nec cōfessio nec penitētia.

Contra cōfessio fuit in lege
noua et veteri ergo om̄s tenen
tur confiteri. **I**tē beatissima vir
go fecit cōfessionē opis suādo
cōfessionē et offerēdo oblacō
nem statutam p̄ puificandis
ergo debuit facere cōfessionem
oris. **I**tem penitētiā agite
glō. **P**riavirt̄ ē p̄ pniam vete
rē hoiez p̄mē. **I**tē alia glō. peni
tētia ē p̄ma virt̄. **S**i bñ virgo
habuit oēz virtutē ergo et pēi
tētiā. **I**te; nō obstat qz nō ha
buit p̄ctm̄ qz dic̄ **B**re. **S**ōrū
mētū ē ibi culpā agnosce vbi
culpa nō est ergo poterat cōfi
teri **Capitulū. lxxviii**

Querit̄ q̄s fuerit cōfel
sor. **E**t videtur qz bñss
petrus qz cōdo ē iter
confitentes et cōfeso
res et cōfessores ergo cū bea
tissima virgo fuerit sup̄ma cōfi
tes debuit cōfitei sup̄mo cōfel
sori et dignissimo hic autē est
papa ergo debuit confiteri be
ato petro qui fuit papa. **S**i
cōtra sup̄ior prelatas non d̄
se itromittere de am̄ministra
cōe sui iheriozis utpote **M**etro
litanus sui suffraganei nisi i de
terminatis canōibus ergo cū
beatissima virgo esset sp̄tiali
ter bñ **J**ohāni cōmissa ab ip̄o
debuit recipere sac̄m̄ta. **Ca. lxxx.**

Dost hoc queritur de sa-
ramēto ordinū. **U**tz
ista beatissime virginis
plenitudo comprehendat illā g-
tia q̄ confertur sub ordinū sac-
ramento. Et videt q̄ sic Ordo enī
est ad multiplicandū fidelium
spūalium. Sed multiplicatio
spūalis pertinet ad mrem spūa-
lem. **B**eatissima autem virgo est
m̄ spūalis omniū fidelium ego
ipsa debuit h̄e ordinis sacra-
mentū. **I**te penes ordines disti-
guuntur in ecclia dignitates ut p̄
in pp̄. archiep̄is. **E**p̄is ergo ac
S beatissima virgo in ecclia cō-
tinet sup̄mā dignitatē ergo a
sup̄mū h̄uit ordinē. **I**te; ecclia
stica **I**erarchia est ad similitudi-
nem celestis **I**erarchie forma-
ta. **S** in celesti **I**erarchia ut di-
cit dyo. oēs sup̄iores h̄nt pp̄e-
tates inf̄iorū a excellētius ego
a in ecclia **I**erarchia sic cit
S beatissimā virgo in ecclia
Ierarchia fuit sup̄ma a diḡssi-
ma p̄sona ergo h̄uit dignitates
a pp̄tates inf̄iorū a sic h̄bit
oēs ordines. **I**te caracter ordinū
est caracter excellētie ego potis-
sime inest ei q̄ oēs creaturas ex-
cellit. **I**te ap̄ls oīs am̄a pt̄tib;
sublimiorib; subdita fit. Sed
beatissimā virgo nulli pt̄ti hūane
tēbat subdita eē ergo sup̄ma
ordinē a diḡtate. **I**te; cui inest

maius a minus potest in eē sed
maius est q̄ p̄ alicuius ofensū
a verbū de carne pp̄ria formet
corp̄ d̄nicū q̄ p̄ eius ministri-
um panis transformetur in ip-
sū corpus. **P**rimū enī facit esse
m̄z; dei. **S**ecūdu aut ministri-
xp̄i. **S**; p̄mū in beatissima virgi-
ne factū fuit ergo a secūdu fieri
potuit. **I**te si mulierib; p̄ male-
dicto impositū fuit q̄ nō sunt
susceptie sacroz ordinum ab
hoc maledicō immūis eē debu-
it q̄ ab alijs mulierib; excepta
fuit eo q̄ sola b̄ndicta m̄ mu-
lieres fuit ergo si mulieres nō
d̄nt ordinari. q̄ mulier inicu-
p̄ca fuit ergo p̄ oppositū illa
ordinari debuit que oib; p̄ci-
piū vite fuit. **I**te quecūq; cā in
alijs mulierib; gn̄al̄ extitit be-
atissimā virgine nō includit q̄
nō de nūo omniū fuit. **S** sup̄ oēs
fuit. **I**uxta illd̄ h̄ster. xv. **Q**uid
h̄es h̄ster. **E**go sū frater tuus.
Et infra. **N**ō enī pro te sed pro
ōmbus h̄c lex cōstituta ē qua
si diceret. **T**u non es de omb;
sed sup̄ ones. **I**uxta hoc querit̄
quāē mulieres ad sacros ordi-
nes non promoueant. **S**i di-
citur q̄ hoc est propter origi-
nem culpe p̄. **E**uam transmissē
non videtur q̄ hoc stare pos-
sit. quia pro illa culpa beatis-
sima virgo satisfecit ergo nō

ofurget duplex tribulatio et de
 us bis in idipsum non iudicabit.
Si autem dicitur quod hoc fit propter sexus
 dignitatem vel nature hoc non
 potest esse quia maior est indignitas
 culpe quam nature. Et tamen peccatum
 mortale non impedit quin pos
 sit vir licet non debeat in peccato mor
 tali promoueri. Item si hoc esset propter
 sexus inferioritatem propter hoc etiam
 non deberent mulieres com
 munitate cum maius sit in hoc sa
 cramento recipere quam dare alii. Item
 queritur cum dominus nusquam videatur
 prohibere mulieres a sacramen
 to ordinum qualiter hoc ecclesia pro
 se ausa fuerit inuenire. Contra quod
 autem beatissima virgo non debu
 it aliquos ordines habere probatur
 hoc modo. Quoniam dominus in cena disci
 puli corpus suum dedit et potesta
 tem conficiendi contulit non ex
 premitur quod aliquibus nisi disci
 puli dederit. Sed in talibus quod vni
 coeessum inuenitur alijs est pro
 hibitum ergo tamen discipuli et eorum
 successores est collata potestas offi
 cii. Item quoniam dixit dominus Tibi da
 bo claves regni celorum. Petrus pro
 omnibus respondit et dominus petro respondens
 potestatem ligandi atque soluendi
 contulit ergo potestas ordinis
 tamen est in apostolis ac successoribus
 eorum. Item **Ambrosius**. Quod mulieres
 non recipiunt ordines est in ex
 pediente sexu et constitutione et

clerice. Item beatissima virgo non
 est super omnes ordines angelorum in
 ecclesia triumphante ergo hic erat
 super omnes in ecclesia militante. Item
 omnes ordines sunt in ministeri
 um. Unde etiam pastores nominantur
 quibus dicitur per prophetam Con
 stitui te super gentes et regna be
 atissima virgo non est assump
 ta a deo in ministerium sed in consol
 cium et coadiutorium. Iuxta illud
 faciamus ei adiutorium sicut sibi.
Sed si hoc est non debuit habere
 aliquem ordinem. Sumus enim in
 ordine ecclesie papa est vicarius
 ihesu christi. Beatissima autem virgo
 non est vicaria sed coadiutrix
 et socia princeps in regno que fu
 it princeps passionum pro gene
 re humano quam omnibus ministris
 fugientibus et discipulis sola cru
 ce persistit et vulnera que filius cor
 pe matris corde suscepit unde gla
 dius tunc ipsius animam pertran
 siuit. **Capitulum lxxxi.**

Ultimo queritur de ex
 tremo vinctio. Vtrum
 ipse gratia contineatur
 in hac plenitudine. Et videtur quod
 sic. **Jacobus**. Si quis totam legem
 seruauerit offenderit autem in vno
 reus omnium erit ergo qui tenetur
 ad legem tenetur ad totam legem.
Sed extrema vinctio fuit de le
 ge a domino instituta et ab ecclesia vn
 de in mattheo legitur quod Apli

circūbant castella oleo curan-
tes infirmos ego bñssia virgo
tēbatur ad extremā vñctōem
Itē scādalifalsū si non suscepit
set ecclie sacramta **I**tem si aliq
p̄t hūilitatē suscepit a illud
suscipe debuit **S**; cōn **R**ō est
opus valētib; medico sed ma-
le hñtib; ergo medicīa cura-
tīa p̄ditur q̄ sanis cōferē ergo
a **A**p̄li amiaz medici si medici-
nā suā dñe nr̄e contulerūt **I**tem
fm̄ generalē ofuetudinē puuli
non vngūtuz ergo mltō ming
bñssia virgo q̄ factioz a sanior
ē oī puulo **I**tē **J**acob⁹ infirmat
q̄s in vob̄ ac. ergo illud sacrm̄
nō ofert nisi infirmatib; **S**; be-
atissia virgo p̄ infirmitatē nō fu-
it mortua ergo nō fuit iungē-
da **Q** aut̄ sñ doloē mortua fue-
rit p̄t; q̄ legit̄ de **J**oh̄e euāge-
listaq̄ descēdit ī d̄fossium sepl̄-
tuē sue locū scā ozoē p̄fit⁹ est
ad p̄res suos tā extrane⁹ a do-
loē mortis q̄ fuerat a corrupci-
one carnis alien⁹ **S**i hoc col-
latū fuit **J**oh̄i rōne virginitatis
mltō forcius bñssie virgi cū ip-
sa ut ait **D**am̄. **A** nullo illustri-
um sup̄et̄ **I**tē bñssia virgo p̄c-
cassū si ore cū int̄cōe dixiss̄ p̄c-
caui. q̄ falsū dixiss̄; **S**; pl⁹ est
dicē ope q̄ ore h̄ si extremā vñ-
ctiōnē accepiss̄ dixiss̄ ope p̄c-
caui ego falsū dixiss̄ ego extre-

mā vñctōez nō accepit. **S**o.

Soluere quod obiat̄
de rōne plenitudis do-
nec om̄ia hāc plenu-
dinē int̄tia p̄seq̄mur differe-
m⁹ **A**d illud qd̄ obiectū de gra-
t̄is sacramentalib; **R**ndem⁹ q̄
bñssia virgo om̄ia tūc ecclie sa-
cramta suscepit que tēpe suo
oib; hoib; fuerūt generalit̄ insti-
tuta a p̄mulgata om̄ib; obser-
uāda a hoc multiplici de cā **P**ri-
mo iḡ ad sui ipsius hūiliacō-
nē **S**ecūdo p̄t scandali evita-
cōez **T**ercō p̄t p̄cepti impleci-
onē **Q**uāto p̄t merito eius su-
perogacōez **Q**uīto p̄t heresim
illaz ofutacōez sc; q̄ nō ipsā
hōmnē sed āgelum asserēbāt.
Sexto ad p̄fectoz instructio-
nē ut q̄ factus ē sc̄ificet̄ adhuc
Sep̄tio ad p̄ctōrū redarguā-
onē **P**nt etiā iste septē cause re-
duci ad tres cās p̄t q̄s sacmē-
ta dicūtur in. iiii. li. sc̄ētiaz in-
stituta vic; ad hūiliacōez **A**d
erudicōnez **A**d exercitacōnez
Quāe aut̄ de ista sacramentoz
suscepōe a bñssia virgie nihil
inuenit̄ exp̄ssum hoc quoq; si-
ne causa nō credimus eē factū.
Prima cā p̄t esse ut p̄ hoc fide-
liū deuocō excitet̄ **J**uxta illd̄ q̄
edūt me adhuc esuriēt ac̄ **E**t i-
fra **E**t qui elucidāt me vitā et̄
nā h̄bunt ac̄. **S**ecūda ut nr̄a

vana gloriatio repmatur nra
 bona opa dno pro magno re
 putado cu tam excellentissimi
 meriti opa plua a btavirgine
 sca ymo a ipo dno vsq; ad an
 nu. xxx. impleta qd scriptua q
 si non estimas pterierit subti
 cendo quasi tacendo dicat nob
 scriptura. **Cu** omnia bn feceritis
 que pcpio vobis dicite serui i
 utiles sumus a noli tuba an te
 canere. qz non rndebit ei vnu
 pro mille. **Tertia** causa est qz
 dns noster a dna nostra suas
 secretas hitudines sibi notas
 p se noluerit manifestare iuxta
 illud **Sileat** os tuu **L** audet te
 os alienu **Vnde** que i p'sentia
 discipuloz vel pploz fecerunt
 scripta sunt ad nostra; edifica
 coem ut nos simili fatiamus
 scz ut luceat lux nra cora homi
 nib; a glorificet prem nostrz
 qui in celis est **Ea** autem q apo
 stolis vel alijs ignorantib; ge
 sta sunt tacuerunt a hoc quoq;
 pro nostra doctina ut nesciat
 sinistra tua quid fatiat dextera
 tua **Quia** ut dicit btus **Prez.**
Studium celestis desiderij a
 malignis spiritib; custodire
 non sufficit q hoc ab huanis
 laudib; no abscondit. vn dep
 dai de hdaat q thsaur publice
 i via portat vn **Bernh.** **Inre**
 pat xpi natitas se laudates a

se ond ere cupietes vn hac no
 cte voluit xps nasci **Vbi** sunt
 q ta impudeter nesciut ostede
 re semetipos deniq; tacet xps
 a nuntiat angelus laudat mul
 tudo celestis exercitus **Sile**
 at os tuu a laud; te os alienu
Quata causa pot ee qz domin;
 circa quedam nos dubitaet i via
 pmisit ut mentes nras alliciat
 ad concupiscendum pfecta; cog
 nicom in pria vnde **Exodi. xij.**
Ro remaebit ex eo quicq; re
 quicqd residuu fuerit igne co
 buretis glo. **Bre.** **Ro** ex agno
 remanet igni oburim; qz qd
 de misterio eius incarnacoms
 penetrare vllintelligere no pos
 sum; potestati spussanti hui
 liter reseruamus ut non supbe
 quis audeat vel contemneret
 denutiare que non intelligit sz
 igni credat id e sanctospui re
 linquat vie; donec omia i futu
 ro qlib; in quo cognitus sit a
 cognoscat. **Rec** tñ interim no
 stra deuocio sine exercitacoe
 torpescat hmid quod pcedit
 ibide **Caput** cu pedibus a inte
 stinis vrabit nec rmanebit
 ex eo qcq; vsq; mane glo. **gre.**
Caput emi vrare est dimitate
 illius fide pape. **Pedes** vrare e
 vestigia huanitatis amado a
 imitaco sequi **Intestina** id est
 vborum xpi occulta a mistica

mādata que vram? eū auide
fumimus in vracōis vrbō pi
gritia nrā replēdit q̄ vba eius
atq; misteria nec p nos ipsos
regrimus a dicta ab alijs inui
ti audimus nō remāebit ex eo
quicq; vsq; mane. qz ei? dca
mag sūt excutienda solitudie
vt atēq; vniat dies resurrectō
nis in nocte presentis vite oīa
mandata eius intelligendo pe
netremus. **Q**uinta causa pōt
esse sicut beatus August. de be
atissima virgine vnā ponit re
gulā vbi cūq; agitur de pcās
de ea nolo fieri questionē Ita
a pro regula a pro principio
p se noto de ipsa supponatur i
bono quicq; d boni aliqua crea
tura fecit l̄ recepit de hoc exp̄
esse non liceat dubitari **C**ū sic
dicit Dam. A nullo illustrium
superetur **S**exta causa potest
ēē qz sicut nihil dimmutum ita
a nihil supfluum in sacra scrip
tura ponitur qz ut dicit phus.
Qui vnum dicit quodāmodo
plura dicit benedictor̄ pro cō
stanti relicto qz Apostolica alij
sancti receperunt sacramenta
les gratias supfluum est; adde
re hoc idē; dicendo Ave gratia
plena. **A**nulla ergo gratia de
buit eē vnde Bernh. Si enim
nec folium de arbore nec vnus
de passeribus cadit sup terram

sine pze celesti putē de ore euā
geliste supfluum effluere vrb
bum pzelestim i sacra historia
non puto omia quippe plena
sūt supnis misterijs ac celesti
singula dulcedine redūdācia
si tamen diligentem habeant
inspctorem qui nouit sugere
mel de petra oleūq; de saxo du
rissimo. **H**is autem racōibus
būssima virgo sacramtorum
humile; suscepōem a in se ha
bere voluit a tacere ut dum se
magis omnib; in omnibus hūi
liaret a ipsam sui humilitate;
q̄ntum in se erat modis omnib;
occultaret sicut humilitate per
fecta Ita omi gratia plena eam
etiā tacendo tota scriptura pro
clamaret: ..

Ho obiecta etiā; de sin
gulis sacramtis r̄nden
tes p ordinez concedi
mus eā omū sacramento a ḡtias
vel in seip̄ vel equipollenti su
scepisse excellentē **S**uscepit er
go baptismū a p baptismū ca
racteris impressioez virtutū exci
tatioez merito a augm̄tatioez. q̄
re aut nō agat festū eius bap
tismi sic purificacōis. **V**na rō
ēē pōt qz baptismus eius cele
bratus fuit i secreto oblacō au
tē post purificacōez i manifesto
Alia rō quae baptismi eis nō
celebratur festum. quia per se

et principaliter datus est in remissionem peccatorum. Nec obstat quod ecclesia baptismum domini sollempniter quod sua baptismi nomen baptismi fuit consecratio nostra autem ad gratiam et gloriam regeneratio beatissima etiam virgo ad baptismum accedens facta non fuit quod eo quod habere debuit non caruit sed abundavit peccati destituitio et fidei perfectione que requiruntur in accedente. **A**lia de baptismo obiecta soluta sunt per predicta karissimi eodem modo respondendum de sacramento confirmationis in quo recepit alterius characteris impressionem. **A**mplius meritoque augmentationem perfectionemque virtutum exercitacionem et declarationem. **D**e sacramento altaris recepit dominice passionis memoracionem deuotionis actuali exercitacionem consolingentem absentiam filii consolationem. **D**e sacramento panis recepit gratiam in excellenti equipollenti pro contricione innocentie conseruationem pro confessioe gratiarum actionem pro satisfactioe supererogacionem.

Tercem triplex confessio est. **A**ccusacio peccatorum. **R**ecognicio incongruitatis vel iniquitatis beneficiorum. **C**onfessio insufficientie merito. **E**t hec fuit proprie beatissime virginis confessio qua confitebatur deo quod tan

tam gratiam recepit quam nunquam eodem digno meruit vel quam omnis creatura mereri potuerit licet ipsa de congruo meruerit hec et similia fuit confessio beato Iohanni euangeliste suo proprio confessori. **I**tem in extrema unctione recepit complete victorie preterite et plene glorie future signacionem et loco remissionis vniuersali totius doloris mortis remissionem promissum infirmitatis alleviacionem totius corporis glorificacionem. **E**t quod hoc sacramentum potuit non recipere beatissima virgo exempta per privilegium quod confert dominus his quos sine infirmitate et mortis dolore dignatus fuit euocare qui ut videtur non tenetur ad unctionem extremam cum oleo ad infirmos introducto. pro infirmantibus instituta videtur tam simile esse quod beatissima virgo pro isto privilegio pro se introducto propter humilitatem abrenuntiaverit sicut et alia sua privilegia dum viveret occultavit et sacramentum istud pro peccatoribus institutum humiliter suscepit ut humilitatem per quam totam vitam tenuerat egressura consumaret. **E**t dum in extreme vite sue articulo ad conformitatem peccatorum descenderet domino illa exaltante choros omnes transcederet angelorum. **I**n sacramento mirram omni triplex habuit

bonū bñssimā virgo vñ August.
Oē nuptiaz bonū ē impletū ī
pntibus xpī fides Proles Sa
crāmētū Prole agnoscim⁹ ipsū
dñm fidē qz nullū adulteriū.
Sacrm qz nullū diuorciū.
Dñit autē bñssimā virgo istā
gñtiam excellenti⁹ qz conūgia
sūt sãctiora pari vto otinēciū
vñ August. pmo vno tãto scī
us diuges manebatis qñto sã
ctiora o cordiē seruabatis. So
lū autē sacramētū ordinis bñssi
ma virgo non recepit hoc em̄
fm exteriorem hōminū reputa
cōnem quādā p̄fert dignitate;
Interiori autē fm veritate hū
ilem p̄tinet ad seruitute; vnde
p oppositū statū bñssime vir
ginis opponēbatur que interi
us sūmā coram dōo habuit
dignitate; exteriū sūmā habu
it corā hōminib; hūilitate; Et
ita hoc sacramētum nō recepit
virgo bñssima. Primo ut dcm̄
est p̄p̄ status cōnietate; Se
cūdo p̄p̄ hūilitatē. Aliaz muli
er cōformitatē que ab hoc sa
crāmto excludūtur vic; p̄pter
ferus indignitate; maiorem pec
candi fragilitatē. Et p̄p̄ ea; q̄
ex hñs seq̄tur regimimis incon
gruitatē. Tercō ad designādū
status sui eleuacōem. Omnes
em̄ ecclē dignitates sunt intro
ducte ad seruiū in salutem fi

delū animaz vnde dñs in euā
gelio Reges gentiū dominan
tur eoz ac Vos aut non sic s;̄
qui maior est vestz ac vnde
omnes pastores nominātur.
vñ Bern. Non ē qz blandia
celstudo vbi solitudo maior
Illa discrimē intendit hoc ami
cum p̄bat. Et infra Ad quid cū
bus ascendendum. Non em̄ ad
dñandū opimoz. Nā a p̄p̄
ta cum simili lauaretur audi
uit ut euellas destruas ⁊ disper
das dissipas ⁊ edifices ⁊ plan
tes. Quid hoz factum sonat
Rusticam sudoris magis ste
mate quodāmodo laboz spiri
tualis exp̄ssus est. Et nos igit̄
ut multum sciamus de nob
vl nobis impōsitū scuserimus
ministerium domini datum et
infra discē exemplo p̄p̄tico p̄
fidere non tam ad opandū qz
ad sanctificandū quod tem
pus requirit. Discē sacculo tibi
opus esse non ceptro. Et ille q̄
dem non regnaturus ascēdit.
sed extirpaturus. Et infra An
tecessores tui Apostoli erant
quia messis quidē; multa ope
razij autē pauci. Paternam tibi
vndica hereditatē. Et si fili
us a hres ut probes heredem
euāgila adcuram ⁊ non ocio
torpeas ne etiam tibi dicatur.
Quid hic stas tota die ocofus

Multo minus inueniri oportet
 delictis resolutum aut resumptum
 pompis. nil tibi horum tabule te
 statois assignat. si si quid illo
 ru tenore otetus sis cura potius
 hereditabis et opam quam gloria
 et diuitias. **B**landit cathedra
 specula est inde. **D**eique semper in
 tendis sonas tibi epi noie non
 dnu sed offitium. **Q**uid ni loce
 ris in eminenti vna diuina pspertes
 que speculatoz sup oia constitueis
Eniuzero pfectus iste pinctu
 pditu otium qn licet gloiari vbi
 otari non licet nec ocio locus
 est vbi sedula vrget sollicitudo
 omniu eccliaz. **Q**uid dimisit ti
 bi sanctus apulus aliqd? **R**es in
 quit habeo tibi do. **Q**uid illud
 vnus scio. **N**o est aux non est ar
 gentu cu ipse dicat. **A**rgentu
 et aux non est mibi. **E**t infra ne
 que ille dare tibi potuit quod non
 habuit quod habuit dedit se; so
 licitudies sup ecclias. nuquid
 dnatu audi ipsu non dnanter
 inqt in clero si forma facti gre
 gis. **E**x hijs et filijs potest quod dig
 nitates ecclie introducte sunt
 in seruitiu et misteriu. **B**atissima
 aute virgo assumpta in salutis
 auxiliu et regni consortiu. **I**pa ei
 sola misteris fugietib; copassa.
 vn et sola regni consortium obti
 nuit que laboris adiutrix fuit.
Juxta illud **F**aciamus ei adiuto

riu simile sibi. **L**icet aut batissima
 viz go sacramentu ordis non
 recepit. quicquid tamen dignitatis
 vel gre in ipsis offert de hoc ple
 na fuit. **I**n ipse ei offert septiformis
 gra. **D**ec aut oisaria ple
 fuit. **I**te i sacramento ordinis fuit
 dignitas ministerialis. **P**tas spi
 ritualis amministrazione execu
 cois. **D**ec aut tria batissima virgo ha
 buit in se equipollenter et excel
 lenter. **M**inistri ecclie hnt digni
 tate; bnfitalis p caractere excel
 lentie. **B**atissima aut virgo ha
 buit coronam regni militantis et
 triumphantis ecclie. **V**n summi
 mistroz papa se; appellatur et
 seruoze dei seruus. **D**ec aute est
 regina et dna angeloz. **I**lle ser
 uus seruoze dei. **I**sta ipatrix totius
 mundi. **I**te in ministris e po
 testas spualis tpalis delegata
 a deo vel subdelegata a vicaria.
In ipa est plenitudo celestis p
 petua ex auctoritate ordinaia.
Ite in ministris e executio liga
 di atq; soluendi p vsu clauu.
In ipa aut est ligatia dnanandi
 potestas ad ligadu et soluendu
 p impiu. **E**t sic quicquid est dig
 natis et gre i ordinu genere co
 stat batissime virgini mune de
 fuisse. **S**ed ne videat virtutes
 siue dignitates gnales tm ha
 buisse et spalibus caruisse. **D**ici
 mus ipsa singuloz ordinum

digntates et gras p' eqpollentia;
et cu excellencia possessisse hnt
aut cu exorcistis demonu expl
sionem vn ipsa oteret caput tuu
et Judith oloferne int'fecit et he
ster vicit Amā Cū hostiaris
habuit introductioez mudoz
exclusioem immudoz **Ezech.**
Porta hxc erit clausa principi
Priniceps ingrediet' p' ea quasi
diceret **P**orta hxc principi et
id e' pmitatores suos introdu
cit et indignis erit clausa habz
etia; cu acolit'is illuminacoem
Cant. **R**ue est ista q' ascendit
q' h' aurora co'furgens **E**t illud
nu. **O**riet' stella ex **J**acob **I**te;
cu lectoribz oim' p'phiaz expo
sicoez ad fraz in seip'la vn' p'la.
Ecce virgo o'cipiet et piet' filiu
Et angel' ad ipsam **E**cce o'cipi
es et **D**octriz e' em' discipule dei
h'et cum subdiaconis doct'ime
ap'he o'n'fione vn' fig'ur per
archa in qua fuerut deutrono
mu et manna et virga aaron
id e' et diuina sapietia habet cu
dyaconis v'bi diuin' o'serua
coez; **A**lijs ad scrib'edu narra
coez; o'filioz d'ni p'fecta imple
coez; vn' **M**ath. o'seruabat oia
vrba hxc et **D**et cu sacerdotibz
d'nic' corp'is p' seip'la fo'rmacio
ne tractacoez; coniu'ctoem h'c
est q' corp' d'nicum mediate
eius vrbo et o'sesu de eius carni

bus et sanguinibz; fo'rtu fuit et ip
su familiarissime et diuissime tra
ctauit et in cibum et in potum nob
co'cauit et p' h'c nos ones ad
iugum suu sane et onus leue cari
tate ligauit et ab omibz; culpis
et p'is non solu solutos o'ndit
s' absolut' **J**uxta illud q' madu
cat carnes mea et c. **D**; cu **E**p'is
clericoz; ordiacoez; p'bedaz; col
latioez; t'ploz; o'seracoez; **S**a
crarum virginu relatione **O**r
diat em' **E**p'us p' sac'menti col
latioez; **B**at'ia aut' virgo p' oti
nentie obligatioez; **J**uxta illud
Mudamini qui fertis vasa do
mini **C**onfert etia **E**p'us p' b'n
das instituendo **B**at'ia autem
virgo p' b'ndas faciendo **C**ose
crat etia **E**p'us t'pla corporalia
dedicando **B**at'issima autem virgo
t'pla sp'ualia castimonia inspi
rando et sibi sp'aliter vindican
do **C**onsecrat etia **E**p'us virgi
nes exterius b'ndicendo. **B**at'
fima autem virgo consecrat virgi
nes iterius virtutibz; adornando
et eas filio suo desponsando **E**t
no tm virginis virginitate co
secrado et obprobriu' st'ilitatis
aufereudo **S**ed eas sibi sp'alit'
in filias adoptauit et ad statu
dignissimu' exaltauit **J**uxta il
lud icorruptio facit p'rimu' do
D; omune cu ip' virgo bat'ia
oniu' ecciarum sollicitudine;

potestatis spūal' plenitudinem
 pūilegiatorū actūū vniūsitatē
Eccl'az sollicitudinē qz ip̄. ē p̄
 p̄m Jpa aut n̄r oī; xp̄ianoz
 imo oī; bonoz iuxta illud qd
 oīm bonoz n̄r ē **P**tatis pleni
 tudinē h; ei dñs papa ptatis
 pleitudinē iuita ista. sed nō in
 celo nec in purgatorio nec in
 ferno **B**ū hā aut virgo habet
 ptatē in celo a in purgatorio a
 in inferno. **P**riūilegiatorū actūū
 vniūsitatē ut patebit inferi? cū
 de pūilegijs ei? in q̄rem? **E**t nō
 qz cū btillima virgo sac̄menta
 p̄tōrib; instituta hūilē suscepit
 nō ppter hoc se mētiens p̄c
 eatrice ope dixit falsū. **S**ed vlt
 tra debitū in bonis se p̄tōrib;
 oformās se wre ope eē hūilē;
 denūtiāns p̄ oīa w̄z dixit **S**ic
 ergo māifestū ē qz quicqd est
 diuinitatis vel grē in sac̄mētis
 eccl'ie plenitudinē grē que fuit in
 beatissā virgie oīo nihil dēē
 sed eā hoc totū xl in ḡtīs sac̄
 mētalib; xli eaz eq̄pollentib;
 xl excellentibus plenarie pos
 sedisse.

Capitulum lxxij.

Dost hoc queritur vtz
 fm qz est in virtutib;
 cōtenta i plenitudinē
 beatissie virgis fides sit cōplē
 sa **E**t q̄rit p̄mo de grā fidei vtz
 beatissā virgo habuit fidē **E**t
 videtur qz nō latā ei ciuitatis

fuit eq̄lia. **E**t vnusquisqz quā
 tā habet fidē tā tā habet dilecti
 onem i via a ecōuerso a hoc sp̄
 a vbiqz. **B**; beatissā virgo tā
 tam habuit dilectioē; in via q̄
 tam nunq̄ aliq̄ pura creatura
 i via ergo a tantā habuit cog
 nicoē; que eāt sup oēm cognici
 onē quā vnq̄ habuit aliq̄ cre
 atura ergo ognicoē beatissie vir
 gimis i via fuit excellēior cog
 nicoē raptus que ē creature ex
 istētis in via **S**ed cognicoē rap
 tus excellit fidē ergo cognicoē
 beatissie virgimis excellit fidē
 a nō fm modū fidei ergo non
 habuit fidē **I**te ad cor. ij. Rap
 tus est vsqz ad tertiu celū **S**u
 p hoc dicit glō. qz paul⁹ vidit
 in raptu sicut q̄ fūt in tertia ie
 rarchia ergo beatissā virgo si
 milit̄ vidit a excellentis **S**ed
 illi de tertia ierarchia nō vide
 rūt p fidē ergo nec beatissā vir
 go habuit fidē **I**te mūdicia cor
 dis ē disposico ad vidēdū deum
Juxta illud beati mūdo corde
 a ē. ergo vbi maior mundicia
 ibi maior visio **S**ed nullavn
 q̄ creatura habuit tā tā mūdi
 ciā quātā illa que puitate nite
 bat qua s̄b deo nequit maior
 itelligi ergo nunq̄ aliqua cre
 atura habuit tā altam ognicoē
 nē ergo ei? cognicoē sup raptū
 ergo sup fidē quicqd ei supi?

est supioe supius emfeioze **I**te
entis ad noens infinita est di
stata ego peccora no peccatrix
distat in infinitu **S**i tm pecca
nostra diuiserut inter nos a de
um ergo vbi plus de pcto ibi
maior diuisio a vbi minus de
pcto ibi maior coniunctio ego
vbi omino nihil de pcto proxi
ma coniunctio **S**ed nulla pu
ra creatura est vel fuit omino fi
ne pcto in via **I**uxta illud **J**ohā
nis **S**i dixerimus qz pctm no
hemus ac. excepta beatissima
virgine de qua dicit **A**ugust.
Cum de pctis agit nullawolo
de ipsa fieri questionē ergo nū
q aliqua pura creatura ita oiu
cta fuit deo sic beatissima virgo.
Sed illa coniunctio est p cog
nitionem a dilectione; ego nunq
aliqua pura creatura hūit tam
altā cognitione; a dilectione er
go sup raptū ergo sup fidē **I**ter
tres sunt actus **I**erarchie **P**ur
gaē illūinaē pfecte hū **D**yo.
Et sūt illi tres act⁹ adinuicem
ordmati **I**ta q maior; purga
conem sequitur maior illumina
tio a maior; illuminacōe; seq
tur maior pfectio **S**i beatissima
virgo int puras creaturas pur
gata fuit in sumo ergo ei⁹ cog
nicio fuit sup omnē cognitionem
ōnis pure creature in via **I**tem
p cognitionē eleuat anima ad

deum a in illo motu est natura
que eleuatur deus est motor q
eleuat vbi ad quod natura ele
uatur gratia autē est disposicio
media p qua fit eleuacio **N**atura
autē est in oibus equali
ter ad hoc q fit dei capax p og
nitionē a dilectionem **S**imiliter
deus in se eode; modo habet se
respēcū oīū ergo **S**i aliqs ele
uatur magis ad cognoscēdū
q alter hoc est p mediū eleuās
quod est grā **S**ed gratia būs
sime virginis maior fuit omni
gratia pure creature ergo alci
us eleuatur ad cognoscēdum
deū q aliqua creatura ego cog
nicio eius fuit sup raptū ego su
p fidē **I**tem grā a glia habent
se adinuicē ut pproconabllitas
quia hns maiorem grām hēt
maiorē glia; **I**uxta illud **J**acba
rie. **E**xēbit grām glorie **S**i i
ter cōpre hōēs nunq aliq pu
ra creatura tā altam hūit ogcō
nē quātā h; beatissima virgo in
pria ego int viatoēs nunq ha
buit aliq puā creatura tā alta;
cognitionem quātā hēt beatissima
virgo in pria ergo inter viato
res nunq hūit aliqua puā cre
atura tam altā cognitionem in
via ergo sup raptum a fidem er
go cognitio eius fuit sup rap
tum a fidem **I**tem quicqd oti
net vacuum ipsum simpliciter

nō est plenū. qz contētū oten
ti est cōtētū otinentis ergo si
contētū i se plus potest recipe
ergo a continēs. **Exēplū de do**
mo plena doleis vacuis ergo si
būssimā virgo habuit fidei vacu
itatez; habuit in aliquo vacu
tatē respectu g̃tie ergo nō fuit
g̃tia plena qd̃ falsū est. Itē qz
būssimā virgo fuit sapiētior
ōmī creatura signatū hui⁹ est
qz libri qui intitulātur de sapi
entia de būssimā virgine spālī
ter exponūtur. qz sapiēcia di
cūt quasi de ip̃a dicantur eccl̃a
intēptatur ut ptz; i epl̃is que
de ip̃a legūtur. In sapiētia au
tē nihil est de stulticia vel igno
rancia ergo būssimā virgo plena
fuit sapiētia. h̃ in fide non est
plena sapiētia h̃ ex pte. Iuxta
illud Ex pte cognoscam⁹ a ex
pte p̃phetam⁹ ergo būssimā vir
go nō habuit fidē sed plenam
ognicōez. Itē Breg. Quibusli
bet in hac carne vuentibz; sed
tñ inestabili virtute crescenti
bus acumine cōtēplatiōis pōt
claritas dēi videri. Si tñ huic
vite fūditus moriātur. h̃ nlla
pura creatura huic vite ita fū
ditus fuit mortua sicut būssimā
virgo ergo eius cognitio fuit
sup̃ raptū qz fidē a excellentior
cognicōibz; alioz. Itē qz cogni
tio b̃tē virgimis fuerit sup̃ fidē

qz excellentior cognicōibz; ali
rū. **Videtur p̃ beatū bernb. q̃**
dicit. Quis em̃ excepta fortal
sis illa que sola in se felicissime
meruit expiri itellcū cape rōe
discerne possit. qualit̃ splēdor
ille inaccessibilis virgineis sese
infudit visceribz; Et etiā illa q̃
inaccessibil ē accedere ad se fer
re potuiss; de portūcula eius dē
corpis cui se immediate aīa cō
tēpauit. Relique masse vmbra
culū fecerit a p̃ hoc forte maxi
me dictū est obūbrabit. qz res
nimir erat in sacramento a qz
sola p̃ se t̃mitas i sola qz cū sola
virgie voluit opari. Soli em̃
datū est nosce cui solū datum
est expiri dicatur ergo Spūs
sanctus sup̃ueniet qz. Qui vti
qz potētia sua fecundauit te. qz
virtus altissimi obūbrabit tibi
quatē q̃ notus est p̃ri notus
fit a tibi. Ac si angelus r̃ndeat
virgini. Quid a me quis qd̃
in trip̃sa expiris. Scies scies a
felic̃ scies. h̃ illo doctore quo
qz auctoē. ego aut̃ missus sum
virginalē cōceptū nūtiare nō
creare. Non potest doceri nisi
a donāte nec potest addisci ni
si a suscipiente. Ex hac auctoi
tate colligitur qz būssimā vir
go de incarnacōne a de filio
dēi incarnato habuit cognicō
nē que fuit sup̃ fidē qz tñ not⁹

ess; sibi qui notus erat p̄i q̄d
non p̄t intelligi de cognicoe
fidei s̄m quā notus eat am̄lis
Ex h̄is autē concludit̄ q̄ og
nicio b̄tissime virginis fuit su
p̄ fidē ⁊ sup̄ ōnem cognicoem
pure creatuē existentis in via.

Capitulum lxxxiij.

Qonsequēter querit̄ de
sp̄v̄tz b̄tissima virgo
h̄uit sp̄m ⁊ p̄t videri
q̄ nō p̄ eadē que de fide posita
sunt argum̄ta. **P**rio si sp̄s ē cer
ta expectatio futuē b̄itudis ex
meritis ⁊ gratia pueniēs ⁊ seq̄
tur. **S**pes ad fidem ⁊ certitudo
sp̄i ad fidei cognicoem ergo si
cut coḡtio ad cognitionē ⁊ cer
titudo ad c̄titudinē ergo si cog
nitio b̄tissime virginis fuit super
oēi oḡcoem vie ⁊ trāscēdens fi
dem ergo c̄tudo eius sup̄ oēm
vie c̄titudinē ⁊ trāscēdens sp̄;
Ite c̄tudo sp̄i vel est fallibil̄
vel conditional̄. **S**i em̄ c̄tus ē
quis de eterna b̄tudine falli
p̄t q̄s cadere p̄t. **S**i autē spe
rat sub cōditioe ⁊ p̄māleit̄ i cai
tate rō sua est conditionalis
certitudo ⁊ ita ōnis c̄tudo sp̄i
est fallax vel conditional̄. **S**;
c̄tudo b̄tissime virginis de et̄na
b̄tudine fuit infallibil̄ ⁊ abso
luta ergo fuit maior ōni certitu
dine sp̄i ergo nō fuit p̄ modū
sp̄i ergo non habuit sp̄m. **I**te

cū inest vnū oppositor alter
inēe non p̄t. **S**; timor sepatio
nis ⁊ sp̄s opponūtur a b̄tissimā
virgo non h̄uit timorē sepatio
nis ergo nec sp̄; **I**te inter grā;
amissibilē ⁊ glia; in amissibilē
mediū est grā in amissibilē ergo
b̄tissima virgo que h̄et statum
mediū inter statum vie ⁊ statū
p̄ie habuit certitudinē medi
am inter c̄titudinē vie ⁊ certitu
dinē p̄ie. **S**ed certitudo sp̄i p̄
tinet simpliciter ad statum vie
ergo inferior est illa c̄titudinē q̄
fuit i b̄tissimā virgine ⁊ ita b̄tissi
ma virgo nō h̄uit sp̄; si maio
rē c̄titudinē. **Capitulum lxxxiij.**

Qonsequēter querit̄ de cai
tate vtz i b̄tissimā vir
gine fuit. **E**t videtur q̄
habuit caritatē excellētē ōnis
pure creatuē. **I**n luca legitur q̄
p̄missa questiōe de duob; debi
torib; quoz vn⁹ debet d̄nari
os quinquaginta. **A**lius cētū. **E**t
non h̄ntib; vn̄ redderēt. **D**ona
uit vtriusq; ⁊ querēte d̄no q̄s
plus dilexit. **R**ndet̄. **E**stio qz
is cui plus donauit. **E**x hoc ergo
colligit̄ q̄ ille plus tētur dili
gere cui plus donatur. **S**; be
atissime virgini sup̄ ōnes crea
ras plus est donatū ergo sup̄
ōnes creaturas plus diligere
tenebatur. **T**ātū dilexit ergo
ip̄m pl⁹ q̄ aliq̄ creaturā dilexit

Et videtur ita qm maiorē carita-
 tem habuit āgelis **I**te; grā g-
 tis data ordiatur ad grām gr-
 tum facientē **S**ed beatissā vir-
 go habuit grām gratis dataz
 sup ōnem creaturā in via vel in
 p-ia exntem in hoc qd meruit
 eē mat' dei ergo a gratiā grtum
 facientem habebit gratiā ōnis
 creature excellētem **I**te caritas
 est de corde puro a de cōsciēcia
 bona a fide non ficta ergo vbi
 maior puitas ibi maior caritas
Sed glorioza virgo habuit
 puritatē in summo qua sub deo
 nequit maior intelligi ergo ca-
 ritatē hēbit in summo cui in crea-
 turis equalis nequit intelligi
Ite nullus tenet tātū dilige-
 ficut p-ia mater **S**ed inter cre-
 aturas sola fuit m- dei ergo n-
 la creaturā tātū tēbatur dilige-
 re deū **S**i quātū tenebat' dili-
 gere tātū dilexit ergo bñssā
 virgo deū plus qm aliqua crea-
 tura dilexit **I**te puer **E**go dili-
 gentes me diligo ergo pl' di-
 ligentes plus diligo ego quē
 cuiqz deus maxime diligit ille
 deum maxime diligit **S**ed de-
 us maxie sup oēm creaturam
 dilexit bñssimā virginem ego
 ipsa ad ipm maiorez sup ōnez
 creaturā habuit dilectionem
Diuus etiā signū est qd de ip-
 sa cantuacāticorū que amois

cōtinent pfectiōem spālitez ex-
 ponuntur a ibi amica a caris-
 sima p excellēciā nominatur
Ite greg. Exhibitiō opis pro-
 baco ē dilectōis **S**i deus nūqz
 alicui creature tātū bñficiū ex-
 hibuit i ope ego nunqz creatu-
 raz aliquā tātū dilexit ergo ip-
 sa deū plus qm aliqua creatura
 dilexit **I**te deus dat ōnib' abū-
 dāter a illuminat ōnem homi-
 nē non tñ ōnes recipiūt equa-
 liter nec ōnes equalit' illūnā-
 tur **C**ui' diuinitatis cā duplex
 eē videtur **V**na ex pte recipien-
 tis. qz vnū magis ē capax ad
 recipiendū qm alterz a p' hoc
 magis recipit altero **J**uxta illd
 euangeli' diuinit' ill' bona sua
 vnicuiqz s'm p'pria vtutē **B**lō.
Capacitatē hāc aut capacita-
 tem opatur humilitas **J**uxta il-
 lud hūilibus dat graciā ergo
 vbi maior humilitas maior ē
 capacitas ego maxime dat tā-
 tam gratiā quātam recipe pōt
Sed quātū recipe potuit tātū
 recepit ergo graciā in summo
 creature recepit **I**te; ex pte dā-
 tis est diuinitas domi. qz cū dās
 det s'm rōnem a racō respiciat
 finē maius donum dat qd dat
 ad maiorez finē ut imperator
 maius donū daret cui darz do-
 nū ad eēndum senatorē qm cui
 daret donū ad eēndū simplicē

seruientē. **S**icut bñssimē virgi dabat
donū ad eēndū m̄re; dei om̄ib;
aut alijs creaturis dabat grā
ad eēndū suū dei. **S**ic ergo im
proporzionabilē magis ē eē ma
trē dei q̄ seruū dei iproporzona
bilē est maior donū q̄ datur
ad eēndū m̄re; dei q̄ ad eēndū
seruū dei. **S**icut donū in quo alia
om̄ia donatur est caritas ergo
caritas bñssimē virgis ē ipropor
tionabilē maior caritate ois
creaturē vñ **Aug** 9. i. li. de natuā
a grā inde ei scim⁹ q̄ ei pl⁹ grē
fit collatū ad v̄mcedū ex oī pte
pctm̄ q̄ cōcipe a parere meru
it illum quē cōstat nullum ha
buisse pctm̄ a itez illa autē vir
go singulari gracia p̄ueta est
atq; repleta ut ipsū h̄ret vn
tris sui fructū quē ex im̄tio ha
buit vniūsitatis dū. **I**te eadē est
caritas nūo quā h̄et bñssimā vir
go mō i p̄ria a quā h̄uit i via
in substantia. **S**icut quecūq; sunt
eadem nūo s̄m substantiā eadē
sūt p substantiā ego si nūc h;
maiorē caritatē caritate om̄is
āgeli a tūc h̄uit. **I**te; arguitur
p effectū. Quicūq; effectus seq̄
tur aliquā formā; s̄m substanti
am si pmanet idē effect⁹ non
augm̄tat⁹ p s̄m am ergo a cari
tas eadē erit s̄p s̄m substantiā
Sicut facē dignū vita eterna ē
effectus quī seq̄tur formā que

ē caritas s̄m s̄m a ille effect⁹
q̄ extat i via a i p̄ria nō augm̄
tat⁹ s̄m substantiā ego a caritas
eadē erit i via a i p̄ria nō augm̄
tata p substantiā ergo cū bñssimā
virgo h̄eat maiorē caritatē om̄i
āgelo i p̄ria h̄uit maiorē om̄i
āgelo i via. **I**te sublato a bñssi
ma virgie oīo fomiter post pe
nalitate a tādē; corpis aialita
te h̄uit maiorē caritatē oī āge
lo i via s̄ ista ablacō nō ē aliq̄
adiectō caritatis q̄tū ad substā
tiā s̄ q̄tū ad act⁹ eleuacōne; a
expedicoem ergo caritas eius i
substantia fuit maior i substan
tia caritate āgeli lic; minor fue
rit q̄tū ad actū a hoc p̄p̄ cō di
cōne; statū subiecti in q̄erat.
Ite dicit **Aug** 9. q̄ hoc p̄ceptū
diliges dñm deū tuū a nō pōt
implei i via a constat q̄ hoc ē
p̄p̄ condicoes vie q̄ sunt vniō
ad corp⁹ corruptibile penale
a aiale a visio p speculū i enig
mate. **E**t ostat q̄ h̄is oib; sub
latis plene adimplet⁹. **E**t ita vi
detur q̄ p̄fectō caritatis vie in
caritate patrie non fiat p̄z ali
quā adiectionē q̄tum ad sub
stantiā s̄ p extēsiōne a eleuacio
ne q̄tū ad actū eadē substantiā
pmanente ego si bñssimā virgo
h;
maiorē caritatē q̄tū ad sub
stantiā om̄i āgelo nunc in p̄ria:
h̄uit etiā in via. ••

Capitulum lxxxv.

Iuxta hoc queritur ergo utrum caritas gloriose virginis in via fuerit in tali statu quod potuerit augmentari et videtur quod sic. Omne enim quod est citra summum melioris conditionis est si potest augmentari in bono quod si non potest. Hic stat quod caritas gloriose virginis fuit circa summum et in optimo statu ergo potuit augmentari. **Ite Aug⁹ ad Jero.** Caritas est virtus quae id quod diligendum est diligitur. **Hec** in alijs maior in alijs minor in alijs nulla est. Pleissima vero quae iam non possit augeri quae quod diu hic est homo inuenitur in nemine. quod diu autem hic est uiuens augeri potest. **Quod** si concedatur. **Contra** caritas beatissime virginis fuit perfectissima secundum statum uiae. **Sed** perfectius est quod est in fine non quod quod est citra terminum. **Sed** quod augmentabile est citra terminum est. **Sed** caritas beatissime virginis non est augmentabilis sed in summo complemento secundum statum uiae. **Ite** sicut nec in corporalibus ita nec in spiritualibus quia quod est vacuum secundum actum sed inter caritatem in augmentabilem prae et caritatem augmentabilem uiae medium est caritas uiae in augmentabilis ergo cum extrema extent et medium est vel aliquid est vacuum. **Illud** autem me

diu non conuenit beatissime uirgini quae fuit in statu uiae summo et per perfectissima statum prae ergo habet caritatem in augmentabilem in summo. **Ite** inter caritatem in augmentabilem quantum ad se et quantum ad actum et caritatem augmentabilem quantum ad se et quantum ad actum. **Media** est caritas in augmentabilem quantum ad se et augmentabilem quantum ad actum. **Quarta** enim diuina est impossibilis scilicet quod sit augmentabilis secundum se et non secundum actum. **Sed** medio perfectioni debet media perfectio ergo cum beatissima uirgo habuerit medium statum in uiae inter perfectibilia media habebit perfectionem ergo habebit caritatem in augmentabilem secundum se et augmentabilem secundum actum. **Ite** omne creatum certo termino et quantitate est mensuratum. **Omnia** enim deus fecit numero potest et mensura ergo nullius creati potentia est infinitum ergo augmentum caritatis non est in infinitum in uiae ergo aliter perfectio eius in suo summo. **sed** summum perfectibile perfectionis uiae fuit beatissima uirgo ergo habuit caritatem uiae in summo.

Capitulum lxxxvi.

Iuxta hoc queritur ergo utrum beatissima uirgo fruere in uiae per modum prae et videtur quod sic. **Aug⁹ de doctrina christiana** frui est amori inhaerere alicui rei

pp̄ se **S**i bñssia virgo inhxre
bat sumo amoi pp̄ se a insepa
bilit̄ ergo fruebat̄ **I**tē mē tm̄
op̄hx̄sorē a tm̄ viatorē triplex
ē mediū **C**ōp̄hx̄sor simpliciat̄ a
viator simpliciat̄ fil̄ sic dñs nr̄
ihs xps **E**t cōp̄hx̄sor simpliciat̄
a viator fm̄ qd̄ sic āgeli custo
dñs a misterijs hōim deputati
fm̄ q̄ sūt viatoēs vsq; ad die;
iudicij **T**ercū mediū ē viator
simpliciat̄ a op̄hx̄sor a fruēs fm̄
qd̄ ego cū iueniat̄ aliq̄s op̄hē
sor tm̄ ut hōies i p̄ria **E**t aliq̄s
viator tm̄ ut hōies i via a aliq̄s
viator a cōp̄hx̄sor fil̄ ut hō de;
Et aliq̄s fm̄ qd̄ viator a cōp̄
hx̄sor simpliciat̄ ut āgeli iuenit̄
quāta d̄ra v̄l aliq̄d eit vacuū
a ita eit aliq̄ p̄sona viatrix sim
pliciat̄ a op̄hx̄dēs a fruēs fm̄ qd̄
a eit sumā i statu vie a pp̄m̄q̄ssi
ma statū p̄rie hōc aut̄ eāt bñs
siā virgo ergo ip̄a eāt viatrix
simpliciat̄ a op̄hx̄dēs a fruēs fm̄
qd̄ **E**x hñs aut̄ oib; vid̄ q̄ be
atissia virgo nō hūit gr̄a; vir
tutū thxoloyca; fm̄ modū vie
s; p̄fectōri mō a excellēcōri om̄
mō p̄fectōis pure creaturē **Q**uā
cōcedat̄ **C**ōn p̄fectō addita p̄
fectōi nō destruet ipsā s; aug;
Itē statū vie inferiōr ē statū p̄rie
ergo sumū vie inferiōr eit ifumo
p̄rie **I**tē dñs i **M**ath. Qui mi
nor ē i regno celoz maior est
Joh̄e baptis. **B**lō. dic̄ **O**is s̄a

et q̄ ē cū deo maior ē eo q̄ iā ē
i mūdo **I**tē **S**ilitez illud **E**cce
mitto āgelū meū vbi dic̄ glō.
Nouissim⁹ āgelus celi maior
ē quouis hōie. **Ca. lxxxvij.**

Dost hoc querit̄ de caritate
otissime virgis quā hūit
ad p̄ximū vtr̄ illā h̄ret i sumo
pure creature **E**t vid̄ q̄ nō q̄
maiorē caritatē nō h̄; rē **I**tē ip̄
sa aia; suā nō posuit p̄ aicis su
is ego nō hūit maiorē alijs q̄
aia; suā p̄ p̄ris posuerūt **C**ōn
pp̄ter qd̄ vñū qd̄ q̄ ip̄sū maius
ergo pp̄ter qd̄ amam⁹ ip̄sum
magis diligimus sic dicit p̄hs
Si p̄ximū amamus pp̄ter deū
ergo q̄ pl⁹ amat deū pl⁹ amat
p̄ximū **I**tē eadē caritas q̄ diligi
tur de⁹ a p̄ximus ergo q̄ h̄; sū
mā caritatē ad deū sumā h̄; ad
p̄ximū **S**i bñssia virgo sumā
hūit caritate; ad deū ergo ad
proximū. **Ca. lxxxvij.**

Consequēter querit̄ de vir
tutib; cardinalib; **E**t prio
de iustitia **I**n q̄ statu hūit ea;
bñssia virgo respēū viator a
vid̄ q̄ sup̄ viatoēs iustitia ei
a m̄ia opponūt̄ i effectib; er
go qui h̄; de iustitia magis mi
nus h̄; de m̄ia a econūso **S**i be
atissia virgo utpote m̄ie fu
it m̄ia ego m̄imū hūit de iusti
tia **I**tē p̄sa. op⁹ iustitie pax aē
Itē iustitiā non fecimus i terra
a idēo ceciderūt hitatores eius

Item prou. **I**ust? in principio
 accusator est sui **E**x istis oib?
 colligit q? actus iustitie in via
 est iustificare mala 7 punire a
 vitia castigare q? omnia non fue
 runt in bta virgine ergo non
 habuit actum iusticie in via er
 go sup viatores. **I**te due sunt
 ptes iustitie declinare a malo
 a facere bonu. sed vtrūq; isto
 rum habuit bta virgo sup om
 nes puros viatores. **Q**u autem
 btilia virgo declinacōez a ma
 lo habuit excellentis omibus
 viatorib? pte; ex hoc q? ipsa so
 la viatrix fuit que nunq? pecca
 uit vñ **A**ugust. **E**xcepta hac
 virgine de q? ppter honore dñi
 cū de peccatis agit nullā volo
 hie mēconem. **S**i omnes facti
 a sancte conuenirēt docerent.
Si dixerimus pctm nō hēm?
 nosmetipsos seducimus 7 veri
 tas in nobis non est. **E**xcellit
 etiā viatorēs oēs in opacōe bo
 ni in eo q? deū genuit q? omnia
 regeneauit tantū effectū ptulit
 hōi de se q? nullius pure creatu
 re effectus illi vl dignitate vl
 utilitate poterit coequari. **I**te;
 opa misericordie q? fiut ex opas
 sione 7 cū releuacōne miserie
 7 ppter hoc dicuntur opera mi
 sericordie eade; opa iustitie a
 ad ea omnes tenent ut pt; in vl
 tima discussione **E**surium a nō

dedistis mibi aē vbi fit discep
 tacō a adiudicacō dānatorū
 p huiusmodi oprum obmis
 siōe **I**lla etiā opa exercuit btil
 sima virgo in sumo sup omnes
 viatores. **O**pum emī misericor
 die alterz altero ē maius bonū
 vl qd fit ex maiori caritate vl
 quod fit magis indigenti vl
 quod fit magis digno idigē
 ti vl quod fit cū maiori effectū
 impelo vl quod fit ex magis
 necario 7 minus supfluo. hec
 omnia fuerūt in beatissimā virgie
 in sumo **C**aritas ex qua opera
 misericordie fecit oēm creaturā
 excellit ut infra patebit **M**axi
 me indigenti tribuit q? nemo
 inter viatores paupior ihesu
 xpo fuit **D**ignissimo paupi tri
 buit q? nemo dignior mendi
 cus q? medicus de? fuit **M**ag
 num emī est opus misericordie
 quod fier; paupi laico maius
 quod fier; paupi cleico maius
 quod fier; pauperi religioso
 adhuc maius quod fier; pau
 pi epō. **S**ed summū quod fie
 r; pape mendico ergo pporci
 onabilit summū opus mie fu
 it quod fiebat pauprimo deo
Maximū etiā effectū nobis
 misericordie impedit. q? nob
 miseris captiuis a medicis de
 um filium suū ipm dedit capti
 uis in ptiū famelicis in viaticū

laboratib; in p̄miū Infirmis in
medicam̄tū ⁊ cū ip̄o nob̄ dedit
regnū celorū ⁊ ōne bonū **R**ue
enim p̄prio filio suo non peptit
quō cū illo nobis ōnia non do
nauit **I**tē b̄tissima virgo de n̄l
lo sibi sup̄fluo sed ōm̄ino neces
sario opus mie fecit filio suo
paup̄rimo ⁊ pegrino de p̄p̄rijs
suis purissimis carnibus ⁊ s̄a
guimb; tunicā polimitā fecit in
gremio vteri sui hospitaui⁹ de
p̄prio corpe cibauit ⁊ lactauit
Sic ergo pt; q; b̄tissia virgo
iusticiā q; ad p̄tes ⁊ effect⁹ su
os habuerit i sūmo. **c. lxxxix.**

Dost hoc videndū est
de specie; iusticie que
fūt lat̄ria dulcia obedi
entia qualiter ⁊ hec fuerūt in be
atissima virgine **E**t p̄mo de la
tria **E**st aut̄ lat̄ria honor soli
deo debitus et exhibitus **E**t in
tenditur honor iste p̄ tria **P**ri
mū est dignitas p̄sone exhibē
tis respectu omnū viator; se
cūcū est minus debitū exhibi
tionis **T**ertū est excellētia im
pense seruitutis **D**ignitas p̄so
ne exhibentis respectu oim̄ via
tor; in sūmo fuit in b̄tissima vir
gine **I**psa em̄ m̄r̄ dei **A**lii ōnes
seruā ⁊ improportōnabiliter ma
ius est eē m̄r̄ dei q; eē seruum
dei ergo improportōnabiliter
maior ē lat̄ria m̄ris dei q; suo

zū dei **I**tē min⁹ debitū exhibicō
nis fuit in b̄tissia virgine respe
ctu alior; sanctor; quāto enim
q; inferior t̄nto magis tenet
ex debito necessitatis ad seruitū.
S b̄tissima virgo fuit sup̄ma ⁊
diḡssima ōnū s̄actor; ergo ex
hibicō eius seruitutis fuit ex mi
nimo debito necessitatis ⁊ ex max
imo debito caritatis ergo iter;
q̄tū ad hoc fuit eius lat̄ria i sū
mo. **I**tē imp̄sa seruitus lat̄rie
cōsistit in trib; **I**n actu cordis
qui est incognitio ⁊ dilectō **I**n
actu oris qui est laus ⁊ oracō
In actu corporis ut genuflectio
adoratio immolatio ⁊ h̄mōi.
Omnia hec in b̄tissia virgine fu
erūt in sūmo. **V**irtutib; em̄ in
teriorib; ōnem creaturaz excel
lit ut infra patebit **D**nt̄ enim
angeli virtutes inamissibiles
sed nō meritorias p̄mij s̄balis
Dnt̄ ⁊ homines virtutes meri
torias sed amissibiles. **D**abuūt
autē; b̄tissima virgo virtutes
inamissibiles cum angelis et
meritorias cum hominibus et
ita vtr̄isq; excellētius ⁊ ita ha
buūt excellentissimam lat̄riam
actu cordis. **I**tem actus lat̄rie
ab ore ut est laus ⁊ oracio ex
cellentissime fuit in beatissima
virgine **O**ratio sanctorum ali
orū non im̄titur alicui iuri ex
pte sui sed tm̄ mie ex parte dei

Oracō autē bñssime virginis in
 mīttitur gr̄ie dei a iuri naturali a
 iustitie euāgelij et decalogi qz
 fili⁹ non tenet tñ exaudire. s; ob
 obedire mri Juxta illud hono a
 p̄re; et m̄re; Et ap̄lus fili⁹ obe
 dite p̄ntib; v̄ris **Q**d a ip̄a vide
 tur inuere in mō orandi non
 vtens orōne simplicia. s; in sinu
 acōe dicēs **V**inū non hnt rē.
 Dicit mgr̄ **H**ugo de sancto vi
 ctore qz nobilitiā sp̄s orōis
 est in sinuatio **E**xēplificās i eo
 dē v̄rbo sc; v̄mū nō hnt **E**t sic
 latria ois eius fuit in sūmo. tū
 qz ibi eāt nobilissim⁹ modus
 orādi. tū quia eius orō hēbat
 rōnez iustitiōis et imp̄ij. tū quia
 erat impossibile eā nō exaudi
 ri Juxta illd̄ p̄cto mat̄ mi. neqz
 ei fas ē ut autā fatiē meā. iij. re
 gū. iij. Itē que ē p̄titiō tua **D**e
 ster p̄ q̄ re postulas etiā si p̄tie
 ris dimidiū regni mei impetra
 bis Itē actus latrie i ope exte
 ori p̄cipalē i oblatōe et excel
 lentior in tēploz ostructione
 a cōsecracōe. **H**oc autē totū fu
 it in bñssima virgine in sūmo
 que de corde a corpe suo tēplū
 sp̄ūs sancto cōstruxit in quo fi
 lius dei corpalit̄ habitauit in
 quo seipsā a in seipsa sūmā ca
 stitatē cordis et corpis deo om̄i
 sacrificio acceptabili obtulit
 p̄mo ipsum filiū suū a filiū di

non put panis a vinū i corp⁹
 ip̄ius trāsserebat a sub sp̄tie
 bus alienis ymmolat **S**; ip
 sum quidē; p̄pria eius carne et
 sāguie s̄m corpus formatū s̄b
 ip̄sa sua sp̄e p̄pria in qua eū ge
 nuūt sp̄otaneo cōsensu in eius
 passiōe p̄ nobis oib; obtulit
 p̄ quā sufficitissimā a cōgruē
 tissimā a ḡtissimā hostiā semel
 oblatā deū toti generi hūano
 recōciliavit q̄ nimir̄ excellētis
 simus actus latrie in ope fuit.
Et sic p̄t; quō beata virgo oēz
 actū latrie s̄m oēm modū ha
 buit in sūmo. **Ca. lxxx.**
Qonsequēter videndū est
 de dulia **E**st autē dulia ho
 nor creature debitus et exhibi
 tus **E**t h; duas p̄tes. **D**uliam
 simpliciter que dēbetur creatu
 ris **E**t p̄p̄dulia q̄ dētur excellē
 tib; creaturis ut bñssimē v̄gini et
 sancte cruci. **D**abuūt bñssima
 virgo actū p̄p̄duliae in summo
 respectu aliarū creaturaz **I**n
 proportōnabilit̄ em̄ est mai⁹
 adorari p̄p̄dulia q̄ adorare p̄p̄
 dulia **S**; oēs alij sancti ado
 rant bñssimā virgine p̄p̄dulia
 ergo oēs ipsa excellit p̄p̄du
 lia Itē actus duliae habuit sup
 oēs excellenter. **A**ctus em̄ du
 lie intēditur p̄ ea p̄ que a act⁹
 latrie intēdebatur **P**er digni
 tatē p̄sone exhibentis excellit

omnes **N**ulla enim digna p[ro]p[ri]a
na vel creatura potuit alia; cre-
aturā tātū honorare quātū dig-
nissima creaturaz m[er]itū dei. Itē cū
eēt sup[er]ma a dignissimā creatura
rū oim quā oēs deb[er]āt reuereri
a honorare minime debitū fuit
ut alias creaturas honoraret.
Itē seruitus humilima a inde-
bitissima fuit qua inferiores se
hōrauit qm̄ p[ri]ma deo per incor-
ruptōe; purificacōe; pollutis
m[er]itib; cōstitutaz absq; legis p[re]-
cepto obseruauit a filiū cū ob-
lacōibus offerēs sacerdotibus
legalib; reuerentiā exhibuit p[er]
qđ obedientiā a hūilitatē p[re]-
mauit sicut scriptū ē. Sine mō-
sic em̄ decet nos q̄. **Blō.** p[er]se-
ctā hūilitatē. **Ca. xci.**

Distinguit̄ aut̄ triplex
hūilitas siue obedi-
entia. Prima obediētia ē
que exhibetur sup[er]iori. Secun-
da que p[ro]p[ri]a. Tertia que inferi-
ori que uocatur om̄is iustitia id
est p[er]fecta iustitia quā b[er]n[ard]ina
virgo exhibuit i summo qm̄ deo
p[ro]ximissima a dignissima fuit.
Inferiorib; a sibi iure subditis
ipsa sup[er] legem posita s[ecundum] legē
a ministris legis obediunt in
quo se in summo inclinauit a hu-
miliauit. Summū enim circa deū
in sursum est summa incorruptō
Juxta illud. Incorruptio p[ro]xi-

mum facit esse deo. **Sū**me autē
distans ab incorruptōne deo
sum est corruptio post corrup-
tionē sequit̄ p[er]na posita p[er] cor-
ruptōne ut est mulierz corrup-
taz purificacō. **Sū**ma ergo in-
clamacō hūilitatis fuit qm̄ se ex-
cellentissimā in corruptōne v[er]go
sub onus corrupcōm̄ impositū
sp[er]tanee inclinauit. Et sic pat[et]
quō in b[er]n[ard]ina virgine a laza
a dulcia a obedientia a humili-
tas fuit in summo. **Ca. xcij.**

Et adhuc v[er]tutis spe-
cies que ad iustitiā po-
test r[ed]uci sc; p[er]nitētia
que q̄ sit v[er]tus patet p[er] glosa;
sup illud. P[er]nitētia agit. p[ri]ma
enim v[er]tus est p[er] p[er]nitētia vete-
rem hominē p[er]nitētia. Et itē v[er]tus
p[er]nitētie timorē d[omi]ni. **Q** autē
p[ri]ma sit sp[er]s iustitie p[er]t; q[ui]a oēs
tenent v[er]tē[m] hominē p[er]nitētia a
oēs p[er]tōres p[er]nitētia. **Q** autē act[us]
p[ri]me fuit excellēt[er] b[er]n[ard]ina vir-
gine oib; viatoib; p[er]t; ex hoc
q[ui]a i oib; alijs act[us] p[ri]me requirit
p[er]nitētia in eē vel fuisse. In b[er]n[ard]ina
autē virgine fuit act[us] p[ri]me si-
ne p[er]nitētia vel p[er]cessio e[st] culpe. Itē
cum nullav[er]tus q̄tū ad habi-
tū cess[er]it i p[ri]ma habit[us] p[ri]me e[st]
in p[ri]ma. Et habit[us] p[ri]me p[er]fectio-
res h[ab]ent act[us] q̄ habit[us] vie er-
go p[ri]ma erit in p[ri]ma a habebit
p[er]fectiorē actū q̄ habet in via